

Miljøtilladelse

§ 16 b miljøtilladelse af
svineproduktionen på
Højrupvej 26, 6510 Gram

Meddelt den 25. maj 2022

af

Haderslev Kommune

Baggrund og læsevejledning

Carsten Clausen, Højrupvej 26, 6510 Gram har ansøgt om § 16b stk. 1 miljøtilladelse (med BAT) efter husdyrbrugloven¹ for at kunne ændre svineproduktionen på Højrupvej 26, 6510 Gram.

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøtilladelser være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

I de første tre afsnit af miljøtilladelsen kan læses selve afgørelsen (A), dernæst vilkårene, der skal overholdes netop for dette husdyrbrug (B), samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning (C).

Derefter kommer detaljerne om det ansøgte projekt og kommunens vurderinger (D). I afsnit D og de følgende afsnit er der en teknisk gennemgang af det projekt, der søges om, efterfulgt af kommunens bemærkninger og vurderinger af virkningerne på miljøet. Relevante bilag til sagen ses til sidst i miljøtilladelsen.

Husdyrbrugets tilladte dyrehold inden denne afgørelse er fra en anmeldelse fra juli 2017, der er udnyttet. Ifølge anmeldelsen fra 2017 har husdyrbruget ret til 350 søer, 11.370 smågrise (7-31 kg) og 2990 slagtesvin (31-110kg).

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr 520 af 01/05/2019

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	20006889
Husdyrbrugets navn	Carsten Clausen flere slagtesvin + flex AKTUEL
Beliggenhedsadresse	Højrupvej 26
Postnummer	6510
By	Gram

Ansøger

Ansøger navn	Carsten Clausen
Ansøger adresse	Højrupvej 26
Ansøger postnummer	6510
Ansøger by	Gram
Ansøger telefon	51203094
Ansøger email	gcclausen@mail.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25160428
Konsulent virksomhedsnavn	LandboSyd
Konsulent navn	Ulla Refshammer Pallesen
Konsulent adresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
Konsulent postnummer	6200
Konsulent by	Aabenraa
Konsulent telefon	61558262
Konsulent email	upa@landbosyd.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100000506
CHR numre	20874

Matrikel: 12 - Højrup Ejerlav, Højrup

Tilladelsen er udarbejdet af:

Haderslev Kommune

Landbrugsgruppen

Sagsbehandler: Line Olsen

Sagsnummer: 21/24310

KS: MSHA

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Indholdsfortegnelse

Indhold

Baggrund og læsevejledning	2
Registreringsblad.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
A. Afgørelse.....	8
Tilladt produktionsareal	8
Der tillades følgende flexgruppe:.....	8
Tilladt gødningsopbevaringsareal:	8
Andre anlæg	9
Dispensationer	10
Fravigelse af lugtkrav – 50%-regel.....	10
Dispensation fra afstandskrav til naboskel	10
Dispensation fra afstandskrav til ammoniakemission.....	10
1) Baggrund for afgørelsen om miljøtilladelse	10
2) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav.....	11
3) Samlet vurdering for afgørelsen.....	11
4) Lovgrundlag.....	11
5) Andre tilladelser og dispensationer.....	11
6) Udnyttelsesfrist	11
7) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 40.....	12
B. Vilkår for husdyrbruget.....	13
Generelle vilkår	13
Indretning og drift.....	13
Foderopbevaring	15
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	15
Driftsvilkår	15
Energi- og vandforbrug	15
Energiforbrug	15
Vandforbrug	15
Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)	16
Lugt.....	16
Støj.....	16
Lys.....	16
Støv	16
Fluer og skadedyr	16
Til og frakørsel (Transport).....	17
Reststoffer, affald og naturressourcer	17
Spildevand	17
Affald og døde dyr	17

Olie og diesel.....	17
Kemikalier og andre stoffer	17
Egenkontrol.....	17
Egenkontrol generelt	17
Energi- og vandforbrug.....	17
C. Offentlighed og klagevejledning	18
Orientering af naboer om ansøgningen om miljøtilladelse og høring af udkastet	18
Annoncering af afgørelse.....	18
Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:.....	18
Som e-mail med vedhæftet fil:	18
Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:	18
Klagevejledning.....	19
Civilt søgsmål	19
D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger	20
Historik.....	20
8 års drift.....	20
Nudrift	20
Ansøgt drift	20
Erhvervsmæssigt nødvendigt	20
Generelt.....	20
Haderslev Kommunes vurdering	20
Staldanlæg - Produktionsarealer.....	20
Ansøgers beskrivelse:.....	20
Haderslev Kommunes vurdering	22
Miljøtilladelsen omfatter:.....	22
Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav	24
Ansøgers beskrivelse:.....	24
Haderslev Kommunes vurdering	28
Husdyrgødning.....	29
Ansøgers beskrivelse	29
Haderslev Kommunes vurdering	30
Foderopbevaring	30
Ansøgers beskrivelse	30
Haderslev Kommunes vurdering	30
Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter.....	31
Ansøgers beskrivelse	31
Haderslev Kommunes vurdering	32
Lugt.....	32
Ansøgers beskrivelse	32
Haderslev Kommunes vurdering	34

Støjklider og rystelser.....	37
Ansøgers beskrivelse.....	37
Haderslev Kommunes vurdering.....	37
Støv.....	37
Ansøgers beskrivelse.....	37
Haderslev Kommunes vurdering.....	38
Lys.....	38
Ansøgers beskrivelse.....	38
Haderslev Kommunes vurdering.....	38
Fluer og skadedyr.....	38
Ansøgers beskrivelse.....	38
Haderslev Kommunes vurdering.....	38
Transport, til- og frakørsler.....	38
Ansøgers beskrivelse.....	38
Haderslev Kommunes vurdering.....	39
Affald og døde dyr.....	39
Ansøgers beskrivelse.....	39
Haderslev Kommunes vurdering.....	40
Jord, grundvand, overfladevand.....	41
Ansøgers beskrivelse.....	41
Haderslev Kommunes vurdering.....	42
Energi.....	42
Ansøgers beskrivelse.....	42
Haderslev Kommunes vurdering.....	43
BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi.....	43
Ansøgers beskrivelse.....	43
Haderslev Kommunes vurdering.....	44
Sammenfattende vurdering.....	45
Bilag.....	46
Bilag 1: Situationsplan/oversigtskort med afløb (rødt).....	46
Bilag 2: Produktionsarealer.....	47
Bilag 3: Økonomisk fravalgsberegning for BAT.....	57
Bilag 4: Naturvurdering.....	58
Resumé.....	58
Ansøgers tekst mht. natur.....	58
Haderslev Kommunes vurdering.....	60
Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg.....	63
Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg.....	64
Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg.....	65
Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg.....	66

Bilag e - Kort over Natura 2000 og bilag IV forekomster ved anlæg67

A. Afgørelse

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b stk. 1 på Højrupvej 26, 6510 Gram, matrikel 12, Højrup Ejrlav, Højrup til ændring af svineproduktion med de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Tilladt produktionsareal

- 16. Slagtesvinestald
 - Eksisterende stald med 489 m² produktionsareal, svarende til 82% af bruttoarealet på 599 m².
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) på 411 m² med ugentlig udslusning.
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) på 78 m² med ugentlig udslusning.
- 8a. Farestald syd
 - Eksisterende stald med 143 m² produktionsareal, svarende til 75 % af bruttoarealet på 192 m².
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) på 39 m² med ugentlig udslusning.
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) på 104 m² med ugentlig udslusning.
- 8b.
 - Eksisterende stald med 147 m² produktionsareal, svarende til 72 % af bruttoarealet på 204 m².
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) på 147 m² med ugentlig udslusning.
- 19. Klimastald sektion 2
 - Eksisterende stald med 120 m² produktionsareal, svarende til 75 % af bruttoarealet 160 m².
 - Dyretype Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv på 120 m².
- 19. klimastald sektion 3
 - Eksisterende stald med 120 m² produktionsareal, svarende til 75 % af bruttoarealet 160 m².
 - Slagtesvin og Smågrise, 25-49% fast gulv på 120 m².
- 19. klimastald sektion 4 (sydligste)
 - Eksisterende stald med 72 m² produktionsareal, svarende til 73 % af bruttoarealet 99 m².
 - Slagtesvin og Smågrise, 25-49% fast gulv på 72 m².
- 10.a Slagtesvin
 - Eksisterende stald 40 m² produktionsareal, svarende til 95 % af bruttoareal 42 m².
 - Slagtesvin og Smågrise, dybstrøelse på 40 m².
- 10.b Smågrise
 - Eksisterende stald 40 m² produktionsareal, svarende til 95 % af bruttoareal 42 m².
 - Slagtesvin og Smågrise, dybstrøelse på 40 m².

Der tillades følgende flexgruppe:

"Flexgruppe": Slagtesvin og Smågrise, Fulddrænet gulv:

- Smågrise. Drænet gulv+spalter (50%/50%)
- Slagtesvin. Drænet gulv+spalter (33%/67%)

"Flexgruppe" Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse:

- Smågrise. Dybstrøelse, hele arealet
- Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet

"Flexgruppe" Slagtesvin og Smågrise; 25-49% fast gulv

- Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
- Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv

De tilladte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Tilladt gødningsopbevaringsareal:

- Gyllebeholder 1 med 117 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.
- Gyllebeholder 2 med 492 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.
- Gyllebeholder 3 med 492 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over staldarealet i figur 1.

Andre anlæg

- Foderlade – Den gamle løbedrægtighedsstald (15. løbe-drægtighedsstald) ændres til foderlade
- Siloer
- Maskinhus
- Foderlade, forrum mv.

Se en oversigt over staldene, gødningsopbevaringsanlæg samt yderligere anlæg i figur 1 og oversigtskortet bilag 1.

Figur 1: Oversigt over stalde og gyllebeholdere samt ansøgt foderlade

Ved ibrugtagning af denne tilladelse bortfalder ejendommens § 29 anmeldelsen (skift mellem dyretype) af 17. juli 2017.

Dispensationer

Fravigelse af lugtkrav – 50%-regel

Haderslev Kommune har besluttet, at der kan fraviges fra lugtkrav ved at anvende 50 % regel, jf. § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen². Forholdet vedrørende fravigelsen af lugtkrav har været i høring ved relevante naboer fra 4. januar 2022 til den 24. januar 2022. Der indkom ingen bemærkninger. Se beskrivelse og begrundelse for fravigelse af lugtkrav i afsnittet om lugt i kapitel D.

Dispensation fra afstandskrav til naboskel

Afstandskravet til naboskel er 30 meter. Afstanden fra stald 8.a. Farestald til naboskel er 17 meter. Da der udvides i stald 8.a. Farestald og det dermed giver forøget forurening fra stalden, skal der opnås dispensation for afstandskravet. Stalden er en eksisterende bygning. Der ligger 2 stalde (7. løbe-drægtighedsstald og 7.a. Slagtesvin) tættere på naboskel, som i denne afgørelse ikke længere benyttes til stald. På baggrund af at 8.a. Farestald i forvejen bruges til dyr og de to stalde (7. løbe-drægtighedsstald og 7.a. Slagtesvin) nærmere naboer tages ud af drift, hvorved miljøpåvirkningen reduceres, er det Haderslev Kommunes vurdering, at dispensationen kan meddeles uden væsentlige gener for omgivelserne.

Der har været foretaget høring vedr. dispensationen til naboskel. Høringen har været gennemført sammen med den generelle høring af udkast fra den 29. april 2022 til den 20. maj 2022.

Høring har været foretaget ved: ejer af matr. 45, Højrup Ejerlav, Højrup.

Der indkom ingen bemærkninger i høringsperioden.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrbruglovens § 9, stk. 3 dispensation fra lovens krav i § 8, stk. 1, nr. 7 vedrørende afstand fra stald 8.a. Farestald til naboskel. Der stilles ingen vilkår, da der er tale om eksisterende staldbygning.

Afgørelsen kan påklages jf. klagevejledning i afsnit C.

Dispensation fra afstandskrav til ammoniakemission

Der gives dispensation til fravigelse fra BAT-kravet til ammoniakemission. Forholdet er beskrevet og vurderet i kapitel D i afsnittet BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi.

Dispensationen gives i medfør af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 25, stk. 5 vedrørende fravigelse af BAT-kravet til ammoniakemission, hvis ansøgeren godtgør, at kravet ikke vil være økonomisk proportionalt. Proportionalitet i denne sammenhæng betyder, at kommunen kan lade et husdyrbrug fravige BAT kravet for ammoniak, hvis det viser sig, at teknologien til reducere af ammoniak bliver så dyr, at landmanden vil miste penge på ændringen. Af den indsendte proportionalitetsberegning (bilag 3) fremgår det, at det ikke er proportionalt at anvende teltdug på gyllebeholder. Der er ikke taget stilling til andre teknologier end teltdug, da øvrige teknologier er dyrere at etablere, og derfor med sikkerhed vil vise, at de heller ikke vil være proportionale at etablere.

1) Baggrund for afgørelsen om miljøtilladelse

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr 2225 af 27/11/2021

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 230565 version 2 og kommunens vurderinger i kapitel D.

2) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Vilkårene til drift og egenkontrol i kapitel B tager udgangspunkt i det ansøgte projekt og kommunens vurderinger i kapitel D.

3) Samlet vurdering for afgørelsen

Haderslev Kommune vurderer, at der med de stillede vilkår kan meddeles miljøtilladelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår i afsnit B og ansøgers beskrivelse og kommunens begrundelser i kapitel D er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier.
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

Det vurderes, at ansøgningen ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

4) Lovgrundlag

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 16b stk. 1 og forudsætter en tilladelse af det samlede husdyrbrug.

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 2225 af 27. november 2021, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Husdyrbruget har en ammoniakfordampning på 2408 kg NH₃-N/år, og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16b, stk. 1. Husdyrbruget må ikke etableres, udvides eller ændres uden kommunens forudgående tilladelse. Haderslev Kommune er tilladelses- og tilsynsmyndighed.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse eller lignende hos Haderslev Kommune.

6) Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Tilladelsen anses som fuldt udnyttet når det ansøgte, der er truffet afgørelse om, rent faktisk er gennemført. I dette tilfælde vil det sige, når søerne er ude af de udtagne stalde, som vist på figur 2, og ikke længere anvendes til stald og afgangsvægten på dyrene er større end 110 kg. Hvis tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

7) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 40

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil 25. maj 2030.

Line Olsen

Sagsbehandler

Haderslev Kommune

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkårene til drift og egenkontrol tager udgangspunkt i det ansøgte projekt og kommunens vurderinger i kapitel D. Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, som er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 230565 version 2 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøtilladelsen.
2. Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og stalddesign

3. Husdyrbrugets anlæg herunder stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, tabel 1a og placeret som vist på figur 1 og bilag 2 (stalddesign). I tabel 1 er produktionsareal i procent og stalddesigns størrelse vejledende. Produktionsarealets størrelse er det afgørende i forhold til det tilladte.

Tabel 1: Stalde og produktioner på ejendommen Højrupvej 26, 6510 Gram

Stalde og produktioner							Areal i procent (%)
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)	
Ansøgt drift							
16. Slagtesvinstald	599	Mekanisk ventilation	6 m	(#477227) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	411	69 %
				(#477225) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	78	13 %
8.a Farestald syd (tidl. vist med forkert gulv)	192	Mekanisk ventilation	6 m	(#476767) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	39	20 %
				(#476761) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	104	54 %
8.b.	204	Mekanisk ventilation	6 m	(#476768) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	147	72 %
19. Klimastald sektion 2	160	Mekanisk ventilation	6 m	(#476878) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	120	75 %
19. Klimastald sektion 3	160	Mekanisk ventilation	6 m	(#476874) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	120	75 %
19. Klimastald sektion 4 (sydligste)	99	Mekanisk ventilation	6 m	(#476877) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	72	73 %
10.a Slagtesvin	42	Naturlig ventilation	3 m	(#476769) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	0	40	95 %
10.b Smågrise	42	Naturlig ventilation	3 m	(#476770) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	0	40	95 %
Sum						1171	

Tabel 1a: Flexgrupper

2.1 Overblik over flexgrupper

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen	
Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv
Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv
Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	
Smågrise. Dybstrøelse, hele arealet	
Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet	

Figur 2: Situationsplan med placering af stalde og opbevaringslagre. Staldbygninger er farvet med rødt. Staldbygninger med lyseblåt kryds på, bruges ikke mere som stald. Stald ændret til foderlade ses markeret med grønt og gyllebeholdere er markeret med mørkeblåt.

4. Stald 7. Løbe-drægtighedsstald, 5. Løbe-drægtighedsstald, 15. Løbe-drægtighedsstald (Ændres til foderlade), 22. Smågrisestald, 4. Farestald, 9. Løbestald, 8a. Farestald Nord, 19. Klimastald sektion 1

(nordligste) og 7a Slagtesvin skal være tom for dyr, når denne tilladelse tages i brug.

Foderopbevaring

5. Foder må opbevares i eksisterende foderlade, de 4 siloer og, når der er givet byggetilladelse, i foderladen, der tidligere har været stald.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

6. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 2 og placeret som vist på figur 1 (situationsplanen)

Tabel 2: Opbevaringslagre

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 1	Flydende				117
Gyllebeholder 2	Flydende				492
Gyllebeholder 3	Flydende				492

7. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
8. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
9. Gyllebeholdere må som udgangspunkt ikke omrøres på lørdage, søn- og helligdage. I tilfælde med særlige vejrforhold, som f.eks. meget regnfuld vejr, der bevirker at, tidsrummet for gylleudkørsel mindskes markant, kan omrøring accepteres på lørdage.

Miljøteknologi

Driftsvilkår

10. Der skal foretages hyppig udslusning i staldene med flexgruppen: slagtesvin og smågrise med fulddrænet gulv (kummer under hele arealet), hvilket er staldene 16. slagtesvin, 8.a. Farestald syd og 8.b. mindst her 7. dag.
11. Udslusningen skal foretages mellem kl. 8.00 og 16.00 og må ikke foretages lørdage eller søn- og helligdage

Energi- og vandforbrug

Energiforbrug

12. Der skal skiftes til lavenergilyskilder i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.
13. Der skal skiftes til lavenergiforbrugende ventilatorer, når de eksisterende er udtjente.

Vandforbrug

14. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)

Lugt

- Husdyrbruget og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusive ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.
- Ejendommen må ikke være til væsentlig gene for omgivelserne. Dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Støj

- Bidraget fra landbruget på Højrupvej 26, 6510 Gram til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tabel 3: Støjgrænser

Tidspunkt	Støjgrænser Det åbne land dB(A)	Støjgrænser Byzone dB(A)	Støjgrænser Samlet bebyggelse dB(A)	Reference tidsrum (Midlingstid)
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A), som gælder for hele ejendommen.

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 17 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.

21. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Miljøstyrelsen: "Retningslinjer for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr" Se link til [retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf \(mst.dk\) her](#).

Til og frakørsel (Transport)

22. Transport af gylle, dyr og foder til og fra ejendommen skal ske via de eksisterende indkørsler fra/til Højrupvej.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

23. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation

Affald og døde dyr

24. Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold

Olie og diesel

25. Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb og stå som ansøgt
26. Der skal være absorptionsmateriale til evt. spild af olie og diesel.
27. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

28. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Egenkontrol

Egenkontrol generelt

29. Som led i at dokumentere egenkontrollen på husdyrbruget skal kvitteringer for aflevering af farligt affald samt logbog for drift og vedligehold af staldsystemer og lignende opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende.
30. Der skal føres logbog over hyppigheden af udslusningen i overensstemmelse med vilkår 10. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Energi- og vandforbrug

31. El- og vandforbruget registreres minimum en gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Orientering af naboer om ansøgningen om miljøtilladelse og høring af udkastet

Matrikulære naboer til ejendommen blev orienteret om ansøgningen om miljøtilladelse 29. april 2022 sammen med orientering om høring af udkast til miljøtilladelse, som blev sendt til naboer indenfor lugtkonsekvenszonen og andre berørte med oplysning om en frist på 2 uger til at kommentere udkastet (jf. husdyrbrugloven § 56 og forvaltningslovens § 19).

Haderslev Kommune har vurderet, at parter/høringsberettiget i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret. Lugtkonsekvenszonen i dette projekt er 491 meter.

Både ansøgningen og udkastet kunne findes på [Haderslev Kommunes Høringsportal \(blivhoerthaderslev.dk\)](http://HaderslevKommunesHøringsportal.blivhoerthaderslev.dk) fra 29. april 2022 til 16. maj 2022.

Der er ikke kommet høringssvar i høringsperioden.

Desuden høres parter for dispensation til afstandskrav fra naboskel

- Ejer af matr. 45, Højrup Ejerlav, Højrup.

Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen er meddelt den 25. maj 2022.

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 25. maj 2022.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

• Ejer og ansøger: Carsten Clausen, Højrupvej 26, 6510 Gram

e-mail: gcclausen@mail.dk

Som e-mail med vedhæftet fil:

• Ansøgers konsulent: Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, Jens Terp-Nielsen Vej 13, 6200 Aabenraa

e-mail: upa@landbosyd.dk

• Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København

e-mail: dnhaderslev-sager@dn.dk

• Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3.sal, 1208 København K.

e-mail: info@rgo.dk

• Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

• Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding

e-mail: sesyd@sst.dk

• Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia

e-mail: mail@dkfisk.dk

• Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup

e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

• Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V

e-mail: ae@ae.dk

• Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.

e-mail: fbr@fbr.dk

• Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens

e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk

• Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive

e-mail: mri@fleggaard.dk

• Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten

e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

• Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev

e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 22. juni 2022.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 91 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse og kommunens vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i miljøtilladelsen.

Ansøgers beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen med supplerende oplysninger fra ansøger.

Kommunens vurderinger foretages på baggrund af Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Historik

Når et husdyrbrug gerne vil ændre eller udvide på dyreholdet, skal den ansøgte ammoniakdeposition og lugtemission vurderes ud fra en sammenligning af den lovlige drift på ansøgningstidspunktet (nudriften) og for 8 år siden - lugt og ammoniakfordampnings - indvirkning på de omkringliggende omgivelser.

8 års drift

I 2011 blev dyrehold på 365 søer, 10.585 smågrise (7-32 kg), 3445 slagtesvin (32-102kg), svarende til 214,52 DE beregnet efter daværende beregningsfaktor tilladt via en §19d anmeldelse i august 2011.

Nudrift

I juli 2017 ændres dyreholdet fra ovenstående til 350 søer, 11.370 smågrise (7-31 kg) og 2990 slagtesvin (31-110 kg), svarende til 213,27 DE beregnet efter daværende beregningsfaktor. Dyrene går dog i samme stalde som i 8-års drift.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har i december 2021 modtaget version 1 af ansøgningsskema 230565 om miljøtilladelse af husdyrbruget på Højrupvej 26, 6510 Gram. I januar 2022 indkom version 2 af ansøgningen. Ansøger planlægger at ændre dyreholdet, så der kun er smågrise og slagtesvin på ejendommen og at udnytte fleksibiliteten i gældende lovgivning, hvor det er et produktionsareal, hvortil dyrene har adgang, som bliver godkendt, og ikke et bestemt antal dyr og en bestemt afgangsvægt. For at overholde lugt til naboer og ammoniak fra husdyrbruget bliver der taget flere stalde ud af brug som stalde (se figur 1). Efter ændringen forventer ansøger en årlig produktion på ca. 6.800 smågrise og slagtesvin (ca. 7-120 kg). Der vil aldrig være over 2000 slagtesvin på mere end 30 kg på stald ad gangen, og derfor er husdyrbruget ikke et IE-husdyrbrug.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Da der ikke opføres nye anlæg, er der ikke krav om vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed for nye bygninger, men ændringen anses for erhvervsmæssig nødvendigt for at holde driften kørende på ejendommen.

Generelt

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøtilladelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Højrupvej 26, 6510 Gram.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det Claus Clausen, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

Staldanlæg - Produktionsarealer

Ansøgers beskrivelse:

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden.

8 årsdrift, nudrift og ansøgt drift

Dyreholdet på husdyrbruget har været uændret de sidste 8 år. Produktionsarealerne er opgjort ud fra staldtegninger samt oplysninger fra ejer om mål på foderkrybber mv. (se bilag 2).

Tabel 4: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i nudrift og 8 års drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
16. Slagtesvinstald	599	Mekanisk ventilation	6 m	(#477231) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	411
				(#477230) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	78
7. Løbe-drægtighedsstald	341	Mekanisk ventilation	6 m	(#476809) Søer, gøide og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	177
8.a Farestald syd (till. vist med forkeret gulv)	192	Mekanisk ventilation	6 m	(#476810) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	104
5. Løbe-drægtighedsstald	308	Mekanisk ventilation	6 m	(#476811) Søer, gøide og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	195
15. Løbe-drægtighedsstald	518	Mekanisk ventilation	6 m	(#476812) Søer, gøide og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	323
22. Smågrise-stald	102	Mekanisk ventilation	6 m	(#476813) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	63
4. Farestald	435	Mekanisk ventilation	6 m	(#476814) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	0	222
9. Løbestald	266	Mekanisk ventilation	6 m	(#476815) Søer, gøide og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	202
8.b.	204	Mekanisk ventilation	6 m	(#476816) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	147
8.a Farestald nord	163	Mekanisk ventilation	6 m	(#476817) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	68
19. Klimastald sektion 1 (nordligste)	160	Mekanisk ventilation	6 m	(#476869) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	120
19. Klimastald sektion 2	160	Mekanisk ventilation	6 m	(#476870) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	120
19. Klimastald sektion 3	160	Mekanisk ventilation	6 m	(#476871) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	120
19. Klimastald sektion 4 (sydligste)	99	Mekanisk ventilation	6 m	(#476872) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	72
7.a Slagtesvin	57	Mekanisk ventilation	6 m	(#476822) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	41
10.a Slagtesvin	42	Naturlig ventilation	3 m	(#476823) Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet	0	40
10.b Smågrise	42	Naturlig ventilation	3 m	(#476824) Smågrise. Dybstrøelse, hele arealet	0	40
Sum						2543

Tabel 5: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og guldtype og produktionsarealer i ansøgt drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udlegående	Produktionsareal (m ²)
16. Slagtesvinstald	599	Mekanisk ventilation	6 m	(#477227) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	411
				(#477225) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	78
8.a Farestald syd (tidl. vist med forkeret gulv)	192	Mekanisk ventilation	6 m	(#476767) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	39
				(#476761) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	104
8.b.	204	Mekanisk ventilation	6 m	(#476768) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	147
19. Kilmastald sektion 2	160	Mekanisk ventilation	6 m	(#476878) Smågrise. Tokilmastald, delvis spaltegulv	0	120
19. Kilmastald sektion 3	160	Mekanisk ventilation	6 m	(#476874) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	120
19. Kilmastald sektion 4 (sydligste)	99	Mekanisk ventilation	6 m	(#476877) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	72
10.a Slagtesvin	42	Naturlig ventilation	3 m	(#476769) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Dybtstrøelse	0	40
10.b Smågrise	42	Naturlig ventilation	3 m	(#476770) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Dybtstrøelse	0	40
Sum						1171

Husdyrbrugets stalde, driftsbygninger, gyllebeholdere m.v. fremgår af bilag 1. Der sker ingen nyetableringer af bygninger eller anlæg i forbindelse med det ansøgte. Der udskiftes udelukkende inventar i en enkelt stald. Det er muligt, at enkelte af stalderne senere skal nedrives. I givet fald vil der blive indsendt ansøgning herom senere. Endvidere ønskes stalden "15. Løbe- drægtighedsstald" ændret til foderlade. Der vil også blive indsendt særskilt ansøgning herom. Der er planen, at gulvet i stalden brækkes ud, at der graves ned til niveau med bunden af gyllekanalen og der etableres ny betonbund, så der kommer mere højde inde i bygningen.

Haderslev Kommunes vurdering

Som beskrevet under historik er der sket lidt ændringer i dyreholdets vægt igennem de sidste 8 år. Selve placeringen af dyrene har dog været den samme igennem årene. I denne ansøgning rettes der op på en tidligere fejl af gulvtype og der tages en del stalde ud af drift samtidig ændres dyreholdet, så der ikke forekommer søer på ejendommen

Miljøtilladelsen omfatter:

Tilladt produktionsareal

- 16. Slagtesvinstald
 - Eksisterende stald med 489 m² produktionsareal, svarende til 82 % af bruttoarealet på 599 m².
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet) på 411 m² med egentlig udslusning.
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet) på 78 m² med egentlig udslusning.
- 8a. Farestald syd
 - Eksisterende stald med 143 m² produktionsareal, svarende til 75 % af bruttoarealet på 192 m².
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet) på 39 m² med egentlig udslusning.
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet) på 104 m² med egentlig udslusning.

- 8b.
 - Eksisterende stald med 147 m² produktionsareal, svarende til 72 % af bruttoarealet på 204 m².
 - Dyretype Slagtesvin og Smågrise, Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) på 147 m² med ugentlig udslusning.
- 19. Klimastald sektion 2
 - Eksisterende stald med 120 m² produktionsareal, svarende til 75 % af bruttoarealet 160 m².
 - Dyretype Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv på 120 m².
- 19. klimastald sektion 3
 - Eksisterende stald med 120 m² produktionsareal, svarende til 75 % af bruttoarealet 160 m².
 - Slagtesvin og Smågrise, 25-49% fast gulv på 120 m².
- 19. klimastald sektion 4 (sydligste)
 - Eksisterende stald med 72 m² produktionsareal, svarende til 73 % af bruttoarealet 99 m².
 - Slagtesvin og Smågrise, 25-49% fast gulv på 72 m².
- 10.a Slagtesvin
 - Eksisterende stald 40 m² produktionsareal, svarende til 95 % af bruttoareal 42 m².
 - Slagtesvin og Smågrise, dybstrøelse på 40 m².
- 10.b Smågrise
 - Eksisterende stald 40 m² produktionsareal, svarende til 95 % af bruttoareal 42 m².
 - Slagtesvin og Smågrise, dybstrøelse på 40 m².

Der tillades følgende flexgruppe:

"Flexgruppe": Slagtesvin og Smågrise, Fulddrænet gulv:

- Smågrise. Drænet gulv+spalter (50%/50%)
- Slagtesvin. Drænet gulv+spalter (33%/67%)

"Flexgruppe" Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse:

- Smågrise. Dybstrøelse, hele arealet
- Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet

"Flexgruppe" Slagtesvin og Smågrise; 25-49% fast gulv

- Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
- Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv

De tilladte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over tilladte staldarealer i figur 2

Tilladt gødningsopbevaringsareal:

- Gyllebeholder 1 med 117 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.
- Gyllebeholder 2 med 492 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.
- Gyllebeholder 3 med 492 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning

Andre anlæg

- Foderlade – Den gamle løbedrægtighedsstald (15. løbe-drægtighedsstald) ændres til foderlade
- Siloer
- Maskinhus
- Foderlade, forrum mv.

Se en oversigt over placeringen af staldene, gødningsopbevaringsanlæg samt yderligere anlæg i situationsplanen Figur 1 og oversigtskortet bilag 1.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Der stilles vilkår om, at dyretype, staldsystemer og størrelse af produktionsareal skal være som ansøgt.

For at lugt overholdes bruges der hyppig udslusning som teknologi. Der stilles vilkår, om den valgte miljøteknologi hyppig udslusning skal bruges i staldene med flexgruppen: slagtesvin og smågrise med fulldrænet gulv (kummer under hele arealet), hvilket er staldene 16. slagtesvin, 8.a. Farestald syd og 8.b. og skal foregå 1 gang ugentligt hele året rundt. Der stilles desuden vilkår om at der skal føres logbog over udslusningen. Logbogen skal gemmes i 5 år og fremvises ved tilsynsmyndighedens forlangende.

Der stilles vilkår om, at der ikke må være produktionsareal i bygninger 7. Løbe-drægtighedsstald, 5. Løbe-drægtighedsstald, 15. Løbe-drægtighedsstald, 22. smågrisestald, 4. Farestald, 9. løbestald, 8.a Farestald nord, 19. klimastald sektion 1 (nordligste) og 7.a Slagtesvin, når tilladelsen tages i brug.

Der stilles vilkår om, at gylletankene skal være som ansøgt i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 230565.

Da der kan flyttes rundt på det tilladte produktionsareal i den enkelte stald, så længe produktionsarealet i den enkelte stald ikke overstiger det tilladte i stalden, stilles der vilkår til, at der ved tilsyn skal foreligge en tegning over stalden, hvorpå det aktuelle produktionsareal er indtegnet. Tegningen kan indgå i Haderslev Kommunes miljøtilsyn med ejendommen.

Hvis produktionsarealet fortsat stemmer med tegningerne i bilag 2, kan disse tegninger anvendes ved tilsyn.

For at sikre, at ejer og ansatte er bekendt med relevante vilkår i denne tilladelse stilles der vilkår til, at denne tilladelse skal være at finde på ejendommen og at indholdet skal være kendt.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Ansøgers beskrivelse:

Landskab og Kulturarv

Husdyrbruget ligger i landzone. Ud fra Plandata.dk³ ligger husdyrbruget uden for udpegningerne Større sammenhængende landskaber og Kystnærhedszonen.

Husdyrbruget ligger inden for udpegningerne for Særlige værdifuldt landbrugsområde, Bevaringsværdigt landskab, Kulturhistorisk bevaringsværdier og Geologiske bevaringsværdier.

Da der er tale om et eksisterende lovligt etableret husdyrbrug, hvor der ikke bygges nyt eller opsættes nye anlæg, skal der ikke foretages en landskabelig vurdering.

De eksisterende bygninger er opført i en blanding af røde, rødbrune og grå farver med vægge i mursten, søstenselementer og metalplader med grå fibercementtage. Bygninger er op til ca. 7-10 m høje og den gastætte silo er ca. 19 m høj. Den gastætte silo ligger dog en del lavere i terrænet. De tre fodersiloer er henholdsvis ufarvet og gråhvide og er op til ca. 10 m høje.

Da der ikke etableres nye bygninger eller anlæg, er der ikke foretaget en vurdering i forhold til fortidsminder og fredninger mv. Ifølge Slots- og kulturarvsstyrelsens kort over fund og fortidsminder⁴ er der ikke fundet fortidsminder eller er pålagt fredninger, herunder beskyttede sten og jorddiger hvor husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger.

3 <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>

4 <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/>

Afstandskrav

Husdyrbruglovens⁵ afstandskrav jf. § 6 og 8 overholdes.

Husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

Højrupvej 24 er ejet af ansøger men ligger på en selvstændig matrikulær ejendom. Staldene, der ligger inden for 50 m til stuehuset på Højrupvej 24 tages ud af drift.

I efterfølgende tabel er afstande jf. Husdyrlovens § 8 vist.

Tabel 6: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1

⁵ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

Nærmeste sø - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	225
Staldbygning	19. Klimastald sektion 2	246
Gødningslager	Gyllebeholder 1	305

Naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	66
Staldbygning	8.a Farestald syd (tidl. vist med forkert gulv)	18
Gødningslager	Gyllebeholder 1	24

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	2796
Staldbygning	8.a Farestald syd (tidl. vist med forkert gulv)	2767
Gødningslager	Gyllebeholder 1	2786

Nærmeste nabo - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	75
Staldbygning	8.a Farestald syd (tidl. vist med forkert gulv)	69
Gødningslager	Gyllebeholder 1	106

Nærmeste boring (egen vandboring) - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	39
Staldbygning	19. Klimastald sektion 2	37
Gødningslager	Gyllebeholder 1	79

Nærmeste drikkevandsboring - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	3382
Staldbygning	8.a Farestald syd (tidl. vist med forkert gulv)	3352
Gødningslager	Gyllebeholder 1	3370

Privat fællesvej (egen vej på anden ejet ejendom) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	4
Staldbygning	19. Klimastald sektion 3	27
Gødningsslager	Gyllebeholder 1	74

Højrupvej (vejskel) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	77
Staldbygning	19. Klimastald sektion 2	82
Gødningsslager	Gyllebeholder 1	124

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ændres til foderlade	49
Staldbygning	19. Klimastald sektion 2	49
Gødningsslager	Gyllebeholder 1	90

Afstandskravene fra stalde og opbevaringslagre til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej samt beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning og nærmeste nabobeboelse er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald, lager eller indtegnet anden bygning i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet på figur 2 er vist nærmeste naboskel, nabobeboelse, egen boring, offentlige og private vej og beboelsen på husdyrbruget. Nærmeste sø, levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Markørerne er sat, så de ligger tættest muligt på "8.a Farestald", der er den stald, hvor der sker ændring af produktionsarealets størrelse, samt på smågrisestalde, hvor der ønskes flex mellem smågrise og slagtesvin.

Tabel 6 viser, at afstanden til naboskel er på 18 m fra "8.a Farestald" og 24 m fra "Gyllebeholder 1". Der sker på nuværende tidspunkt ingen ændringer af driften af gyllebeholderen. I farestalden sker der udvidelse af produktionsarealet med 39 m² - men inddragelsen af ekstra areal svarer til det areal, der var i stalden, da den oprindeligt blev etableret i 1984. Lugtemissionen i stalden øges, men samtidig fjernes lugtemissionen fra de stalde, der tages ud af drift. Det vurderes derfor, at ændringen er uden betydning i forhold til lugt. Der sker ingen ændring i gødningssystemet, der ændres ikke på støj, lysforhold, gener fra fluer eller andre gener (se relevante afsnit senere i denne ansøgning). Det vurderes derfor, at der ikke skal meddeles en fornyet dispensation fra afstandskravet på 30 m. Der skal i øvrigt gøres opmærksom på, at da stalden blev etableret, var afstandskravet på 15 m til naboskel. Såfremt kommunen vurderer, at der er behov for at meddele fornyet dispensation, kan dette ske i forbindelse med meddelelsen af § 16 b miljøtilladelsen.

Figur 2: Oversigtskort over nærmeste markører

Haderslev Kommunes vurdering

Ejendommen er beliggende i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Afstanden til disse områder er desuden større end kravet på mindst 50 m. Da alle bygninger er eksisterende, foretages der ikke landskabsvurdering.

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 6 og § 8 gælder for både etableringer, udvidelser og ændringer. Afstandskravene i henhold til § 6 og § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug måles til kanten af de pågældende bygninger.

Der udvides i 8.a. Farestald og da denne udvidelse af produktionsarealet ligger mindre end 30 meter fra naboskel skal der opnås dispensation til udvidelsen. Afstanden fra stald 8.a. Farestald er 17 meter, hvor kravet er 30 meter. Stalden er en eksisterende bygning. Der ligger 2 stalde (7. løbe-drægtighedsstald og 7.a. Slagtesvin) tættere på naboskel, som i denne ansøgning ikke længere benyttes til stald. Da 8.a. Farestald i forvejen bruges til dyr og lugt samt ammoniak falder, ved at de 2 stalde tættere på naboskel ikke benyttes til stald, er det Haderslev Kommunes vurdering, at dispensationen kan meddeles uden væsentlige gener for omgivelserne.

Med dispensationen er alle afstandskrav jf. § 6 og § 8 i husdyrbrugloven overholdt.

Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 7.

Tabel 7: Opbevaringsanlæg på husdyrbruget

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 1	Flydende				117
Gyllebeholder 2	Flydende				492
Gyllebeholder 3	Flydende				492
Nudrift					
Gyllebeholder 1	Flydende				117
Gyllebeholder 2	Flydende				492
Gyllebeholder 3	Flydende				492
8 års drift					
Gyllebeholder 1	Flydende				117
Gyllebeholder 2	Flydende				492
Gyllebeholder 3	Flydende				492

Gyllebeholderne 1, 2 og 3 er fra henholdsvis 1980, 1990 og 1994.

Med en forventet produktion på ca. 6.800 smågrise og slagtesvin ca. 7-120 kg kommer der ca. 5.605 m³ gylle pr. år inklusiv vaskevand og regnvand fra ind- og udleveringsarealer, mellemgang og vaskeplads.

På nuværende tidspunkt leveres ikke gylle til biogasanlæg. Det er muligt, at det vil ske i fremtiden. Ved levering af gylle til biogasanlæg forventes det, at gylle vil blive afhentet i den lille gyllebeholder på 500 m³, og at flydende afgasset biomasse vil blive leveret retur i de to store gyllebeholdere på hver 2.058 m³.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er opfyldt ved opbevaring af gylle i husdyrbrugets gyllebeholdere. Opbevaringskapaciteten i gyllebeholdere alene er ved den forventede produktion på 9,9 måneder. Der er fremsendt en kapacitetsberegning til kommunen.

Håndtering af gylle

De største ulykker, der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle. Stalde, gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrbrugets gylle (se punkt 2.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Terrænet ved gyllebeholderne skråner mod nord. Såfremt der sker uheld med overløb af gylle eller kollaps af gyllebeholder, vil både vejen øst og vest for staldanlægget blive blokeret ca. midt på vejstrækningen, så der ikke kan løbe gylle ned i grøften langs Højrupvej. Endvidere vil afløbsristen vest for vaskepladsen blive blokeret. Efter etablering af blokaderne vil opsugning/bortgravning blive iværksat.

På ejendommen står der en frontlæsser, der kan benyttes til at dose jord op med for at lave blokering/opdæmning. Maskinstation rekvireres efterfølgende til at stå for opsugning.

Der er lavet en beredskabsplan med flugtveje, brandslukningsudstyr mv., der er ophængt ved forrummet.

Når der pumpes gylle fra gyllebeholder til gyllevogn, sker dette med gyllevogn/nedfælder med læssekran med automatisk tilbageløb af skum mv. til gyllebeholder.

Den smule dybstrøelse der er på ejendomme kommes i gyllebeholder.

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 10 i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁶ vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16b miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Ifølge DMI kan der i fremtiden forventes mere nedbør, efterhånden som klimaet bliver varmere, og nedbøren falder særligt om vinteren. Der kan forventes mere regn, flere stormfloder og flere kraftige skybrud; Og det kan ikke undgås, at markerne bliver vådere og oversvømmede, så der ikke altid kan køres på markerne og udbringes gylle som hidtil forventet. Det skal der tages højde for, så vi undgår overfyldte gylletanke. Der skal derfor tilstræbes en opbevaringskapacitet til mere end 9 måneder.

Ansøger har indsendt en kapacitetsberegning, som viser at der er nok kapacitet til 9,9 måneders opbevaring.

Haderslev kommune vurderer sammenfattende, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen. Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10.

I husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 er der krav om teltdug på gyllebeholdere, der ligger nærmere end 300 meter til nabo for gyllebeholdere opført efter 2007. Da ejendommens 3 gyllebeholdere alle er opført før 2007 gælder kravet om teltoverdækning ikke disse tanke.

For at undgå spild af gylle stilles der vilkår til, at påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran af hensyn til jord og grundvand og at håndtering af gylle skal ske under opsyn.

Dertil kommer at det skal sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle, inden udpumpning af gylle fra staldene,

Af hensyn til naboer, som i dette tilfælde ligger forholdsvis tæt på ejendommen, stilles der vilkår til at gyllebeholdere om udgangspunkt ikke må omrøres på lørdage, søn- og helligdage. I tilfælde med særlige vejrforhold, som f.eks. meget regnfuld vejr, der bevirker, at tidsrummet for gylleudkørsel mindskes markant, kan omrøring accepteres på lørdage. Der opfordres til at meddele naboer, hvis der omrøres gylle på lørdage.

Hvis der på et senere tidspunkt leveres gylle til biogas, som beskrevet i ansøgningsmaterialet, opfordrer Haderslev Kommune til at faktura herfra gemmes. Fakturaerne kan bruges som dokumentation til logbogen for gyllebeholderen, således at skema 2 i logbog til gyllebeholder ikke skal udfyldes ved hver levering til biogas. Desuden kan det anbefales at få studs til gyllebeholderen, så flydelaget ikke brydes, når der modtages afgasset gylle.

Foderopbevaring

Ansøgers beskrivelse

Foderet blandes i den eksisterende foderlade og udfodres som tørfoder. Foder ledes ud i staldene gennem et rørsystem. Fodring sker som tørfodring.

Haderslev Kommunes vurdering

Der er 4 fodersiloer, hvoraf en er en stor gastæt silo. Herudover opbevares foder i eksisterende foderlade og i den bygning, der ændres fra stald til foderlade.

⁶ Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning – BEK nr 2243 af 29/11/2021

Der stilles vilkår til, at bygningen der ændres fra stald til foderlade, først må bruges til foderlade, når der er opnået byggetilladelse hertil.

Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter

Ansøgers beskrivelse

Der sker et fald i ammoniakemissionen på 1.027,8 kg NH₃-N/år som følge af ændringerne af dyreholdet samt lukningen af en del af staldene.

Samlet emission: **2848,1** [kg NH₃-N/år] Meremission (8 års-drift): **-1027,8** [kg NH₃-N/år] Meremission (nudrift): **-1027,8** [kg NH₃-N/år]

Der er lavet ammoniakberegninger til de nærmeste kategorinaturområder og § 3 naturområder, som ses i tabellen nedenfor.

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde ligger i Natura 2000 habitat- og fuglebeskyttelsesområdet Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov ca. 2,4 km sydvest for husdyrbruget. Beregningen i Husdyrgodkendelse.dk viser, at totaldepositionen til naturområdet er på 0,0 kg N/ha/år i ansøgt drift. Da depositionen er mindre end 0,2 kg N/ha/år, som er det skrappeste krav til totaldeposition, er det ikke undersøgt, hvorvidt der ligger andre husdyrbrug, der kan påvirke naturområdet med ammoniak (kumulationsreglen). Beskyttelsesniveauet til kategori 1 natur er således overholdt.

Tablet 8: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kategori 2 natur Jf. Tønder Kommunes interne kort	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Sø mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	-0,7	-0,7	1,2
Mose mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Mose mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Mose mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Mose mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Kategori 2 natur	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kategori 1 natur	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturområder er ifølge Husdyrgodkendelse.dk et hedeareal ca. 4,5 km nord for husdyrbruget. Husdyrgodkendelse.dk beregner altid en deposition til punkter længere væk end 4 km på 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet til kategori 2 natur er dermed overholdt, idet totaldepositionen er mindre end 1 kg N/ha/år. Tønder Kommune har på deres interne kort over natur angivet en mose ca. 2 km syd for husdyrbruget som kategori 2 mose. Beregningerne til denne mose viser, at totaldepositionen er på 0,0 kg. Det er derfor ikke nærmere undersøgt, om mosen reelt er kategori 2 natur.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er 4 moseområder 1-1,5 km sydøst, syd, sydvest og vest for husdyrbruget (se figur 3). Nærmeste kategori 3 skove (tilgroet, lysåbent) ligger inden for moseområderne. Der er derfor ikke udpeget særskilte punkter for ammoniakfølsomme skove.

Ammoniakmerdepositionen til moserne og kategori 3 skovene er på 0,0 kg N/ha/år i forhold til både nudrift og 8-årsdrift. Det skrappeste krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år, hvilket er overholdt.

Der er indsat ammoniakdepositions punkter ved nærmeste registrerede sø, der ligger ca. 300 m nordøst for husdyrbruget. Søer er ikke omfattet af kategoriseringen af natur, men er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven. Beregningen viser, at der er en negativ merdeposition til søen på 0,7 kg N/ha/år i forhold til både nudrift og 8 års drift.

Bilag IV arter

Ifølge Danmarks Miljøportal ([link til miljøportalens hjemmeside er her](#)) er der ikke registreret bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

Ifølge Plandata.dk ligger husdyrbrugets bygninger og anlæg uden for økologiske forbindelse, potentielle økologiske forbindelser, områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

Haderslev Kommunes vurdering

I Bilag 5 har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne i nærheden af ejendommen kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Naturvurdering – resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 5

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Højrupvej 26.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Lugt

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbruget ligger i udkanten af landsbyen Højrup, hvorfor husdyrbruget ikke ville kunne få tilladelse til den nuværende placering, hvis husdyrbruget skulle etableres i dag. Kommunen har dog mulighed for at meddele miljøtilladelse til husdyrbrug, der minimum kan overholde 50 % af den geneafstand et tilsvarende nyt husdyrbrug

skal overholde efter nugældende regler. Denne regel kaldes undtagelsesreglen for lugt. For at reducere lugtemissionen vil der fremadrettet blive foretaget ugentlig udslusning af gylle fra alle stalde med fulddrænedede gulve, der skal benyttes til slagtesvin. Virkemidlet er ikke godkendt til stalde med delvis fast gulv og spalter, hvorfor det kun er indtastet for stalde med fulddrænedede gulve. Ugentlig udslusning i stalde med fulddrænedede gulve nedsætter lugtemissionen med 20 %.

Nærmeste lugtberegningsspunkter er udpeget i skema 230565 i Husdyrgodkendelse.dk (se figur 3).

Figur 3: Udpegede naboer, samlede bebyggelser og byzone

Figur 4: Nærmeste naboer og naboer der udløser samlet bebyggelse

Der forventes at være kumulation i forhold til lugt fra husdyrbruget på Højrupvej 10 i forhold til samlet bebyggelse udløst af Højrupvej 20, idet Højrupvej 10 er registreret med en produktion på ca. 139 DE, og denne ligger mindre end 300 m fra Højrupvej 20. Der er derfor angivet kumulation med et andet husdyrbrug.

I forhold til enkelt beboelse og byzone-/sommerhusområde, er der ikke kumulation, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra enkeltbeboelse uden landbrugspligt eller 300 m fra byzone-/sommerhusområde. Der er ikke udpeget nærmeste lokalplanlagte område i landzonen, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign., da sådanne områder ligger meget længere væk end boliger i Højrup, der udløser samlet bebyggelse.

De beregnede lugtgeneafstande fremgår af tabel 9. Det fremgår, at minimum 51 % af lugtgeneafstanden til det mest belastede punkt, Banegårdsvej 2 som samlet bebyggelse, kan overholdes (boliger der udløser samlet bebyggelse, er vist med et ikon med 3 huse i en klump). Med den nuværende tilladte drift overholdes kun 37 % af lugtgeneafstanden.

Lugtemissionen fra husdyrbruget falder i ansøgt drift pga. de mange stalde, der tages ud af drift. Lugtemissionen er således 23.544,9 LE/s og 55.344,5 OU/s i nudrift og 13.972,8 LE/s 38.826,6 OU/s i ansøgt drift.

Tabel 9: Beregning af lugt geneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Banegårdsvej 1	0	NY	136,8	136,8	163,2	Ja
 Banegårdsvej 2	0	NY	136,8	136,8	150,9	Ja
 Højrupvej 11	0	NY	136,8	136,8	178,1	Ja
 Banegårdsvej 1	0	NY	296,3	296,3	163,2	Nej
 Banegårdsvej 2	0	NY	296,3	296,3	151	Nej
 Højrupvej 11	0	NY	296,3	296,3	178,2	Nej
 Højrupvej 20	1	NY	296,3	326	203,8	Nej
 Højrupvej 25	0	NY	296,3	296,3	178,7	Nej
 Gram?	0	NY	410	410	2250,2	Ja

Haderslev Kommunes vurdering

Lugten fra staldene er på baggrund af ansøgningen beregnet til at falde fra 55.345 OU/s til 38.827 OU/s. Faldet i lugtemission er bl.a. pga. at flere stalde ikke bruges til produktion af svin mere. Dertil kommer at emissionen falder, idet der anvendes ugentligt udslusning af gylle i staldene med flexgruppen: slagtesvin og smågrise med fulddrænet gulv (kummer under hele arealet), hvilket er staldene 16. slagtesvin, 8.a. Farestald syd og 8.b. Hyppig udslusning reducerer luftemissionen med 20 %.

Der stilles vilkår til hyppig udslusning i de nævnte stalde. Hyppig udslusning skal foregå mindst 1 gang om ugen hele året rundt. Dertil kommer vilkår til drift og dokumentation af hyppig udslusning, og at udslusning skal ske i tidsperioden 8.00-16.00 og må ikke foretages på lørdag og søn- og helligdage af hensyn til naboer.

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone. Naboejendomme, med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger, er ikke omfattet af genekriterierne for lugt. Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

I tabel 10 ses udklip af Haderslev kommunes scenarieberegning fra ansøgningssystemet. Her ses de beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand (vægtet gennemsnitsafstand) for produktionen til de 3 geneområder.

Haderslev Kommune vurderer, at det er Banegårdsvej 2, som udløser samlet bebyggelse. Denne nabobeboelse er indtastet i både ansøgningen og i Kommunens scenarieberegning. Det ses at resultatet ikke ændres, at lugt også er overholdt ved Banegårdsvej 2 ved hjælp af 50 % reglen. Kommunen vurderer yderligere, at der er kumulation med et andet husdyrbrug for Højrupvej 20, som ansøger også beskriver, men der er også kumulation ved Højrupvej 7. Ved en scenarieberegning er kommunen kommet frem til, at den korrigerede geneafstand for Højrupvej 7 stiger fra 296 m til 326 m ligesom det ses ved Højrupvej 20. Lugt er derfor fortsat overholdt ved brug af 50 % reglen.

Som beskrevet er der flere naboer, hvor lugt ikke er overholdt, men ansøger kan at søge om at bruge dispensationsmuligheden, 50 % reglen, jf. § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Dette har ansøger gjort. De markerede naboer i tabel 10 er alle blevet hørt vedr. lugtkravet i en særskilt høring. Der er ikke kommet bemærkninger i høringsperioden – se mere i afsnittene om dispensationer og høring.

Tabel 10: Beregning af lugt geneafstand til nærmeste naboer ud fra kommunens scenarieberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Banegårdsvej 1	0	NY	136,8	136,8	163,2	Ja	▼
 Banegårdsvej 2	0	NY	136,8	136,8	150,9	Ja	▼
 Højrupvej 11	0	NY	136,8	136,8	178,1	Ja	▼
 Banegårdsvej 1	0	NY	296,3	296,3	163,2	Nej	▼
 Banegårdsvej 2	0	NY	296,3	296,3	151	Nej	▼
 Banegårdsvej 3	0	NY	296,3	296,3	198,4	Nej	▼
 Højrupvej 11	0	NY	296,3	296,3	178,2	Nej	▼
 Højrupvej 20	1	NY	296,3	326	203,8	Nej	▼
 Højrupvej 25	0	NY	296,3	296,3	178,7	Nej	▼
 Højrupvej 7	0	NY	296,3	296,3	261,6	Nej	▼
 Gram7	0	NY	410	410	2250,2	Ja	▼

Haderslev Kommune har behandlet ansøgningen om at anvende 50 % reglen i forhold til at fravige lugtkravet, og har vurderet, at lugtkravet kan fraviges, da nedenstående to kriterier er opfyldt. Det er især lagt til grund, at lugten reduceres i forhold til nuværende produktion.

- 1) Kriterie 1: Den vægtede gennemsnitsafstand skal være mere end 50 % af geneafstanden (korrigeret geneafstand).
- 2) Kriterie 2: Lugtemissionen må ikke forøges, med mindre
 - a) lugtemissionen samtidig reduceres tilsvarende eller mere i et andet staldafsnit, der ligger nærmere de berørte områder og beboelsesbygninger, eller
 - b) afstanden fra det staldafsnit, hvor lugtemissionen forøges, er mindst 200 % af den ukorrigerede geneafstand, beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbruget.

Forøgelse og reduktion skal beregnes for hvert staldafsnit som forskellen mellem nudrift og ansøgt drift, og nudriften skal fastlægges for hvert staldafsnit som den hidtil lovlige drift.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Støjklider og rystelser

Ansøgers beskrivelse

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, gyllepumpning, tipning af foder i korngrav, samt transport af dyr, korn, foder og gylle mv. Fodersiloerne ved staldene og den gastætte silo fyldes ved indblæsning af foder. Støjklider fremgår af bilag 1.

Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport. Transporter er beskrevet under punkt. 2.7.6.

I forbindelse med ændringerne vil staldene nærmest naboerne blive taget ud af drift og ventilationsanlæggene i disse stalde vil derfor blive slukket. Centrum for støjkilderne vil samlet set blive rykket mod syd og dermed længere væk fra nabobeboelserne, hvorfor ændringerne vurderes ikke at kunne være til gene for naboerne. I forbindelse med ændring af stald 15 til foderlade vil ventilationsafkastet blive fjernet og åbningen fra afkastet vil blive lukket. Der vil blive etableret en port i sydgavlen på bygningen, så foder kan køres ind i laden.

Anvendelsen af stald 15 til planlager vurderes at medføre mindre støj, end den støj der har været fra dyr og ventilation i forbindelse med stalden hidtil. Det forventes, at der i perioder er behov for at tørre korn i foderladen, for at sikre kvaliteten af kornet. Tørring vil ske med dieseloliefyret varmeblæser, som opstilles inde i foderladen. Blæseren forventes ikke at kunne høres uden for husdyrbrugets matrikel.

I forhold til støj, vurderes udvidelsen af produktionsarealet i 8.a Farestald syd ikke at medføre en væsentlig ændring. Der er fortsat dyr i stalden og ventilationen er uændret.

Hvis der fremadrettet skal leveres gylle til biogasanlæg, vil der komme støj i forbindelse med de ekstra transportere og overpumpningen af gyllen. Da gyllebeholderne er placeret syd for bygningssættet længst muligt væk fra naboerne, forventes aktiviteten ikke at blive til væsentlig gene for naboerne.

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transportere til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i kilderne til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte, bortset fra at ventilationsanlæggene i de stalde, der tages ud af drift, slukkes. Ændringen af stald 15 til foderlade med planlager eller udvidelse af produktionsarealet i 8.a Farestald syd vurderes ikke at give anledning til rystelser eller vibrationer, der kan mærkes uden for husdyrbrugets egen grund.

Kilder til rystelser og vibrationer kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg og andre maskiner. Pga. afstanden til nærmeste naboer mv. vurderes eventuelle rystelser og vibrationer ikke at kunne genere naboerne.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ansøgers beskrivelse vurderer Haderslev Kommune, at der vil være færre støjgener i ansøgt drift end i nudrift, da flere ventilationsanlæg slukkes. For at sikre at støjen reduceres i ansøgt drift, stilles der vilkår til, at ventilationsanlæggene i staldene, som ikke bruges til stald mere, slukkes

Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat i det åbne land.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Det bemærkes, at støj fra brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Støv

Ansøgers beskrivelse

Støv vil primært forekomme i forbindelse med transportere, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Kørearealerne rundt om staldene og ved gyllebeholderne er primært belagt med grus. De to af indkørselsvejene er asfalterede, og der er enkelte betonpladser. Grusbelægningen og de asfalterede kørselsveje medvirker til at reducere risiko for støvgener. Veje fejles ved behov.

Foder ledes ud i staldene gennem et rørsystem. Fodring sker som tørfodring.

Der vurderes således ikke at være støvkilder, der vil kunne genere naboerne.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af halm og -indlæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Lys

Ansøgers beskrivelse

Der er udendørs belysning ved den midterste indkørsel, på østsiden af maskinhuset ved gårdspladsen, ved udleveringsområderne samt ved vaskepladsen (se bilag 1). Belysningen er i form af lamper og lysstofrør. Alt belysning er nedadrettet, så det kun oplyser nærområdet.

Der vil i begrænsede perioder kunne holde køretøjer med lyset tændt ved den gastætte silo, lader, ind- og udleveringer, gyllebeholdere og Dakapladsen.

Den eneste ændring, der sker med det ansøgte, er, at der i stalde, der ikke længere er i drift, ikke længere vil være tændt lys.

Pga. lyskildernes placering, afskærmende effekt af bygninger mv. samt afstanden til nærmeste naboer vurderes lys ikke at kunne genere naboerne.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer. Lys må dog ikke være til gene for naboer og der stilles derfor vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Fluebekæmpelse sker ved rengøring samt indsættelse af rovfluelaver. Der vil fortsat blive indsat rovfluelarver i de stalde, der fortsat er i drift.

Opbevaring af foder sker fortsat i gastæt silo, fodersiloer samt i foderladen og fremadrettet også i den "nye" foderlade. Der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus mv.). Rottebekæmpelsen sker via rottebekæmpelsesfirma. Der er opstillet i alt ca. 40 kasser med klappælde/gift fordelt rundt ved bygningssættet.

Med bekæmpelse af skadedyr vurderes der ikke at kunne opstå gener for naboer mv.

Haderslev Kommunes vurdering

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Miljøstyrelsen: "Retningslinjer for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr". Se link til [retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf \(mst.dk\) her](https://mst.dk/retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf).

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

Transport, til- og frakørsler

Ansøgers beskrivelse

Al transport i forbindelse med husdyrbruget sker via de 3 overkørsler til/fra Højrupvej. Den ene overkørsel/vej ligger på naboens matrikulære ejendom. Vejen er etableret og benyttes efter aftale med naboen.

Tunge transporter sker primært i dagtimerne på hverdage. Dog kan afhentning af slagtesvin ske i aften- og nattetimerne, og afhængigt af vejret kan der i høst og udbringningsperioder være behov for at køre uden for dagtimerne.

Antallet af transporter forventes at være stort set uændrede.

Tabel 11: Skønnede antal transporter

Tunge transportere (en transport ind og ud er angivet som en samlet kørsel)	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Foder (lastbil, kapacitet til ca. 36 ton)	ca. 104	ca. 104
Indkørsel af korn	ca. 25	ca. 25
Levering af polte (lastbil)	ca. 4	0
Flytning af smågrise til Skovmosevej 3 + salg af smågrise (traktor og vogn, ca. 100 stk. ad gangen og lastbil)	ca. 41	0
Afhentning af slagtesvin (lastbil, kapacitet til ca. 200 stk. ad gangen)	ca. 15	ca. 34
Levering af smågrise (lastbil, kapacitet til op til ca. 750 dyr)	-	ca. 10
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 104	ca. 52
Afhentning af erhvervsaffald	ca. 26	ca. 26
Dagrenovation	ca. 26	ca. 26
Udkørsel af gylle (gyllevogn med kapacitet til 20 ton)	ca. 280	ca. 280
Dagrenovation (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Maksimalt i alt	ca. 651	ca. 583

Herudover er der kørsel i forbindelse med markdriften (jordbearbejdning, såning, sprøjtning mv.) samt personbiltransport (beboere, personale, dyrlæge, kontrollanter mv.).

Hvis der på et tidspunkt skal leveres gylle til biogasanlæg og tages afgasset flydende biomasse retur, vil der komme flere transportere (ca. 116 stk. ved transport med tankbil med ca. 40 ton ad gangen).

Haderslev Kommunes vurdering

Der er 3 indkørsler til ejendommen fra højrupvej. Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold. Der stilles vilkår til, at de eksisterende indkørsler bruges til transportere til og fra ejendommen.

Antallet af transportere vil falde lidt, dog stige igen, hvis der i fremtiden leveres gylle til biogas. Ansøgers forventninger svarer til ca. 2 yderligere transportere om ugen, hvilket Haderslev Kommune vurderer er indenfor det forventelige niveau af et husdyrbrug i den størrelse.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transportere ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport ud over bruget af eksisterende tilkørsler.

Trafik og transport af gods på offentlig vej reguleres af færdselsloven.

Affald og døde dyr

Ansøgers beskrivelse

Da der ikke bygges nyt, inddrages der ingen nye arealer. Som tidligere beskrevet er det muligt, at ansøger senere river nogle af stalden ned. Hvis dette er planen, vil der blive anmeldt nedrivning og herunder anmeldt affaldsmængder. I forbindelse med en eventuel ændring af stald 15 til foderlade, vil der skulle benyttes beton til støbning af nyt gulv. Opbrudt materiale vil blive bortskaffet som affald.

Døde dyr lægges på opsamlingspladsen øst for gavlen til "5. Løbe- drægtighedsstald", hvor der også er opstillet en kølecontainer. Efter ændringen til ren smågrise- og slagtesvineproduktion er det muligt, at Dakapladsen flyttes længere mod syd, syd for det lille maskinhus (se bilag 1). Større døde dyr lægges på spalter og overdækkes af kadaverkap. Døde dyr tilmeldes til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag. Daka genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel- og kødbenmelsproduktion.

Der er fokus på, at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Blyakkumulatorer skiftes ofte i forbindelse med service på eksternt værksted. Affaldsfraktioner i form af rent papir, pap og plast er af så små mængder, at det kommer i dagrenovationens genbrugsfraktioner.

Tabel 12: Affaldshåndtering og mængder

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olief-/kemikalieaffald:				
Spildolie	Nordligste maskinhus	DLG	Kendes ikke	ca. 100 liter
Olief- og brændstoffiltre	Nordligste maskinhus	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 6 stk.
Blyakkumulator	Nordligste maskinhus	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 1 stk.
Rester af bekæmpelsesmidler	Kemirum i det nordligste maskinhus	Normalt intet		
Spraydåser	Maskinhus og foderlade	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 100 stk.
Medicin		Normalt intet		-
Kanyler i særlig beholder	I bygningen med foderlade mv.	Dyrlæge	Kendes ikke	ca. 1 boks
Batterier – alle typer	I kontor	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 20 stk.
Fast affald:				
Lysstofrør	I bygningen med foderlade mv.	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 40 stk.
Jern og metal	Lægges syd for det sydligste maskinhus	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	0-1 ton
Diverse brændbart	I forrum i stalden	Vognmandsfirmaet Flemming Paulsen	Kendes ikke	2 containere af 600 l hver 14. dag

Den benyttede genbrugsplads er Gram Genbrugsplads.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD. <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/saadan-haandterer-du-erhvervsaffald/>

Affald sorteres og afhændes til godkendte modtagere.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet. Der stilles dog vilkår til, i forbindelse med egenkontrol, at husdyrbruget skal opbevare kvitteringer for aflevering af farligt affald.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/farlig-affald/>

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner, der står under afsnittet Jord, grundvand og overfladevand.

Døde dyr opbevares under en kadaverkappe og hævet over jorden ved at lægge dem på spalter, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås. For at sikre naboer og omgivelser generelt stilles der vilkår til at, døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag, og at opbevaringen ikke må give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold

Jord, grundvand, overfladevand

Ansøgers beskrivelse

Olie- og Kemikalier

Der er 3 stk. dieselolietanke opstillet i maskinhuset. Olietankene er anmeldt til kommunen og registreret i BBR. Endvidere opbevares der en 1.000 l plastpalletank med Adblue samme sted. Herudover er der olietromler med olieråvarer samt vaskemidler. Det maksimale oplag i olietønder er på 500 liter og det maksimale oplag af vaskemidler i dunke er på 100 liter.

Såfremt der skulle ske spild af olie eller kemikalier, står der kattegrus i maskinhuset ved dieselolietanken.

Vandforbrug

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stald, overbrusning af dyr, sanitære forhold og forbrug i boligerne. Vand til stuehuset kommer fra egen boring.

Tabel 13: Skønnet vandforbrug

Type	Forbrug i nudrift	Forbrug i ansøgt drift
Drikkevand, vaskevand, vand til overbrusning mv.	ca. 6.000 m ³	ca. 5.600 m ³

Der er drikkeventiler i foderautomaterne samt ekstra drikkeventiler eller drikkekopper i stierne. Det meste vandspild vil således indgå i foderet.

Der er overbrusningsanlæg i alle stalde. Staldene sættes i blød med overbrusningsanlægget i koldt vand inden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand og staldene vaskes med højtryksrensere, hvilket også er vand- og ressourcebesparende. Vask sker med koldt vand.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug på ca. 143 liter pr. smågris (7,3-32 kg) og ca. 560 liter vand pr. slagtesvin (32-107 kg). Med den forventede produktion på ca. 6.800 smågrise/slagtesvin 7-120 kg giver normtallene et vandforbrug på ca. 5.452 m³ pr. år (beregnet ud fra simpelt gennemsnit for vandforbrug pr. kg tilvækst).

Spildevand og restvand

Spildevand fra beboelsen og wc'et i forbindelse med forrummet i stalden ledes til offentlig kloak. Der sker ingen ændringer af typen eller mængderne af sanitært spildevand som følge af det ansøgte.

Tagvandet fra bygningerne enten nedsives eller løber via overfladevandsledning til offentligt overfladevandsbassin, hvorfra det ledes til Gelså. Der sker ingen ændringer af afledningen af tagvand. Der er derfor ikke udarbejdet et bilag med en særskilt ledningsplan.

Vaskepladsen er etableret med en opkant, så der ikke er mulighed for, at vand fra vaskepladsen kan løbe i afløbet til overfladevandssystemet.

Haderslev Kommunes vurdering

Jord

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om at oliebeholdere fast bund uden afløb, og stå som ansøgt, og at der skal være absorptionsmateriale ved spild. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Der stilles vilkår til, at tankning af brændstof skal ske under opsyn og at der skal være absorptionsmateriale ved spild.

Der stilles desuden vilkår, til at kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Vand

Der er oplyst et forventet vandforbrug på 5600 m³ til driften på ejendommen, hvilket stemmer godt overens med Seges forventelige vandforbrug for dyretypen og dennes størrelse. For at sikre, at der ikke opstår et overforbrug af vand stilles vilkår til, at staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende. Ligeledes stilles der, i forbindelse med egenkontrol, vilkår om at registrere vandforbruget mindst en gang årligt.

Spildevand

Det er oplyst, at spildevand fra beboelsen og toilet i forbindelse med forrummet i stalden ledes til offentlig kloak. Da der ikke ændres på disse forhold, skal der ikke søges om yderligere tilladelse hertil.

Tagvand - overfladevand

Tagvand ledes til offentligt overfladevandsbassin, som ledes til Gelså eller nedsives.

Der opføres ikke nye bygninger, nye befæstede arealer, der medfører, at der skal meddeles ny spildevandstilladelse af overfladevandsafledning

Afløb på ejendommen kan ses i bilag 1 situationsplan/oversigtskort

Energi

Ansøgers beskrivelse

Der anvendes primært el til belysning, ventilation, gyllepumpning og øvrige elektriske maskiner samt forbrug i stuehuset og øvrige driftsbygninger.

Opvarmning af stalde og stuehuse (inklusiv Højrupvej 24) foregår vha. træpillefyr opstillet i bygningen med den eksisterende foderlade mv.

Alle staldbygningerne er isolerede.

Tabel 14: Energiforbrug i nudrift og skønnet forbrug i ansøgt drift

Type	Forbrug nudrift	Skønnet forbrug i ansøgt drift
El	ca. 190.000 kWh	ca. 150.000 kWh
Diesel	ca. 30.000 l	ca. 30.000 l
Træpiller	45 ton	25 ton

Ventilationssystemerne er alle undertryksventilationssystemer. Ventilationssystemet er gennemrenoveret i 2015, hvor der er udskiftet til EC lavenergiventilatorer.

Alle ventilatorer bliver vasket i forbindelse med vask af staldene (reducerer modstanden). Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlægget i staldene.

Når soholdet ophører, falder elforbruget, dels pga. at der tages stalde ud af drift og dels pga. at der ikke længere skal benyttes varmelamper.

Der er ikke etableret LED-belysning eller anden lavenergibelysning på nuværende tidspunkt. Såfremt der skal ske gennemgribende renovering af belysningen, vil det blive overvejet, om det er hensigtsmæssigt at etablere lavenergibelysning.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på ca. 2 kWh pr. smågrise og ca. 10 kWh pr. slagtesvin. Dette tal er baseret på "nyt kaskadestyrret ventilationsanlæg". Normtalsberegning kommer således frem til ca. 81.600 kWh til den fremtidige svineproduktion. Som beskrevet er der ikke etableret lavenergibelysning, og elforbruget er skønnet, og kan derfor reelt blive lavere.

Når der ikke længere er søer på husdyrbruget, bliver varmebehovet til staldene kraftigt reduceret, og forbruget af træpiller forventes derfor næsten halveret.

Det vurderes samlet set, at der anvendes BAT i forhold til energi.

Haderslev Kommunes vurdering

Lovens formål er blandt andet særlig at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer (§1 stk.2, 2)), hvorfor Haderslev Kommune stiller vilkår om energieftersyn med anvisninger om konkrete energibesparende tiltag.

Energiforbruget er højere end normen. For at begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune i forbindelse med egenkontrol vilkår om at registrere elforbruget mindst en gang årligt.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til begrænsning af elforbruget. Der stilles derfor vilkår om, at der ved udskiftning af energiforbrugende udstyr, udskiftes til mindre energiforbrugende belysning og ventilatorer.

BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi

Ansøgers beskrivelse

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at det vejledende BAT-krav for ammoniak overholdes.

Tabel 15: BAT-beregning

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2408	440	2848
Følgende emission (kg NH ₃ -N /år)	2408	440	2848
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT ? i					
	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens Begrundelse
Rediger	2361	2408			

Husdyrgodkendelse.dk beregner, at det vejledende BAT-niveau er på 2.361 kg NH₃-N/år. Der mangler 47-48 kg (alt efter hvordan man får oplysninger ud af Husdyrgodkendelse.dk). At der ikke leves op til BAT, skyldes, at der geninddrages et produktionsareal i "8. a Farestald syd".

Ud fra klagenævnets praksis skal der redegøres for, at det ikke er proportionalt at leve op til det fulde BAT-krav. For nye stalde, er det ikke muligt at fravige BAT.

"8. a Farestald syd" er oprindeligt etableret som slagtesvinestald, hvorfor produktionsarealet kun er "nyt", fordi stalden i mellemtiden har været indrettet til færende søer.

Ifølge Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) fra Miljøstyrelsen Maj 2011 bør enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger ca. 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke betragtes som BAT.

Der er således årligt 4.800 kr til rådighed til at indføre BAT-teknologi. Den billigste BAT-teknologi der pt er på Teknologilisten⁷ er teltoverdækninger. Der er lavet en økonomisk fravalgsberegning for BAT. Beregningen viser, at en teltoverdækning på en af de store gyllebeholdere vil koste 241 kr pr. kg reduceret N og udgør 9,57 % af de totale omkostninger pr. slagtesvin. Der er ikke foretaget fravalgsberegninger for andre teknologier, da alle andre teknologier på Teknologilisten er meget dyrere at investere i (luftrensere, gyllekøling og forsuring), og derfor vil vise endnu højere reduktionsomkostninger.

I forhold til, at den yngste gyllebeholder er 27 år gammel, så kan man endvidere diskutere, om afskrivning over 20 år for en teltoverdækning på en så gammel gyllebeholder er rimeligt.

Eftersom det vurderes, at det ikke er BAT at etablere ammoniakreducerende teknologi, er BAT-niveauet redigeret til 2.408 kg NH₃-N/år.

Haderslev Kommunes vurdering

Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunen fastsætte vilkår, der sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik BAT.

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er større end 750 kg NH₃-N/år, idet ammoniakemissionen er på 2408 NH₃-N/år.

I forbindelse med miljøtilladelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet

⁷ <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/>

"bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Husdyrbrugets ammoniakemission skal svare til niveauet for den bedste tilgængelige teknik for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

I forbindelse med behandling af ansøgningen om miljøtilladelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen.

Ifølge beregninger i ansøgningskemaet overskrider husdyrbruget med 47 kg NH₃-N/år. Ansøger har ansøgt om dispensation til ammoniakkravet jf. § 25 stk. 5 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – se også afsnittet om dispensationer under A – afgørelse. Ansøger har redegjort, at BAT-kravet ikke vil være proportionalt ved indsendelse af proportionalitetsberegning, som kan ses i bilag 3, Haderslev Kommune har vurderet ud fra den indsendte proportionalitetsberegning, at yderligere teknologi til nedsættelse af ammoniak ikke vil være proportionalt. Hvorfor Haderslev Kommune giver dispensation til ammoniakkravet. Herefter lever ejendommen op til BAT med hensyn til ammoniakfordampningen fra anlægget.

Som det ses i tabellen ovenfor i ansøgers tekst, bliver det vejledende BAT-krav overholdt, når der ændres for dispensationen vedr. ammoniakkravet. BAT forudsætningerne på staldene indsat korrekt, og virkemidlerne for overholdelse af BAT er derfor de enkelte staldsystemer.

Da husdyrbruget ikke er et IE-brug er der ikke andre krav til anvendelse af BAT end ammoniakemissionen.

Der stilles ikke vilkår vedrørende BAT udover fastholdelse af det ansøgte.

Sammenfattende vurdering

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår, kan meddeles miljøtilladelse til husdyrbruget.

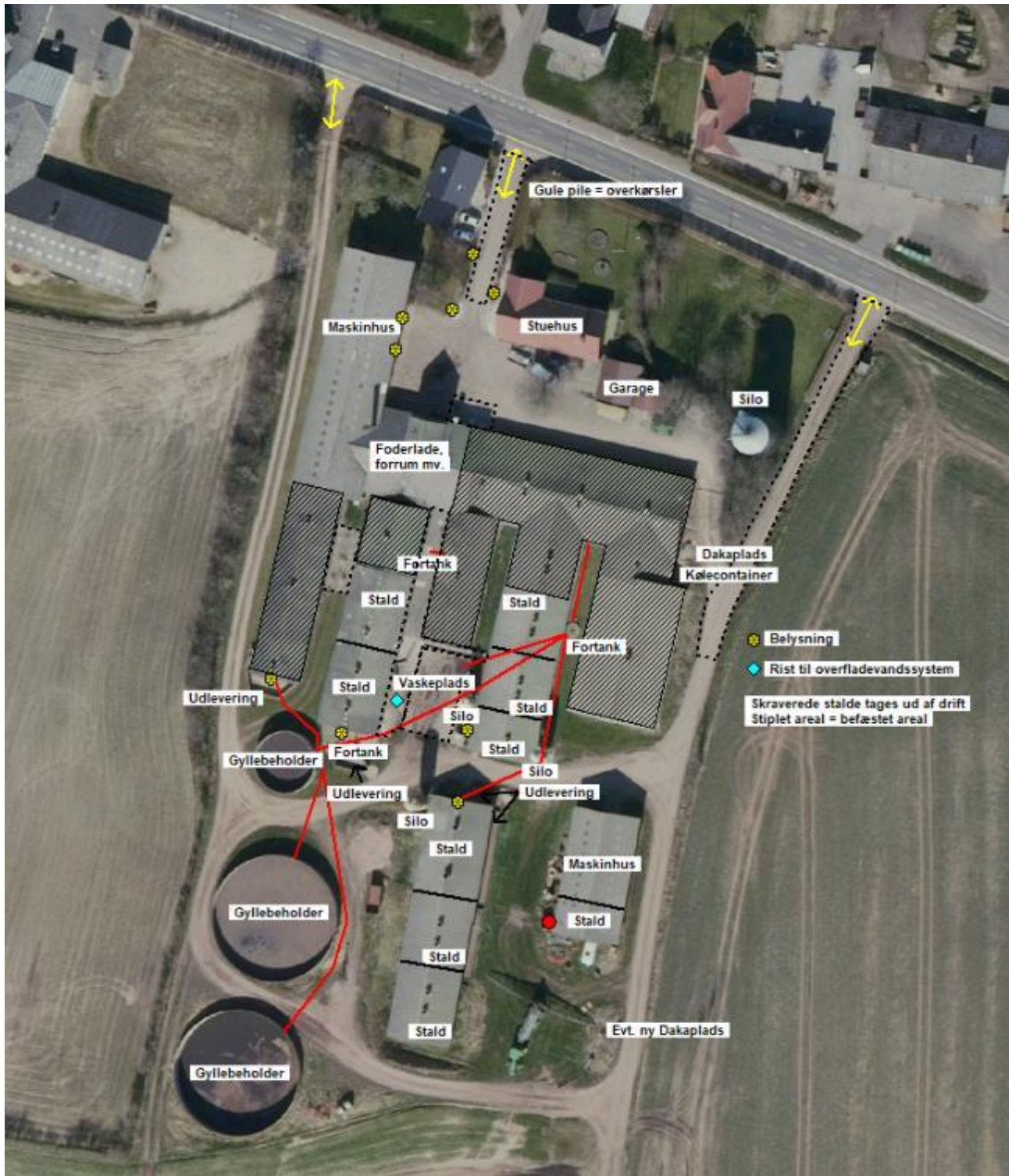
På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

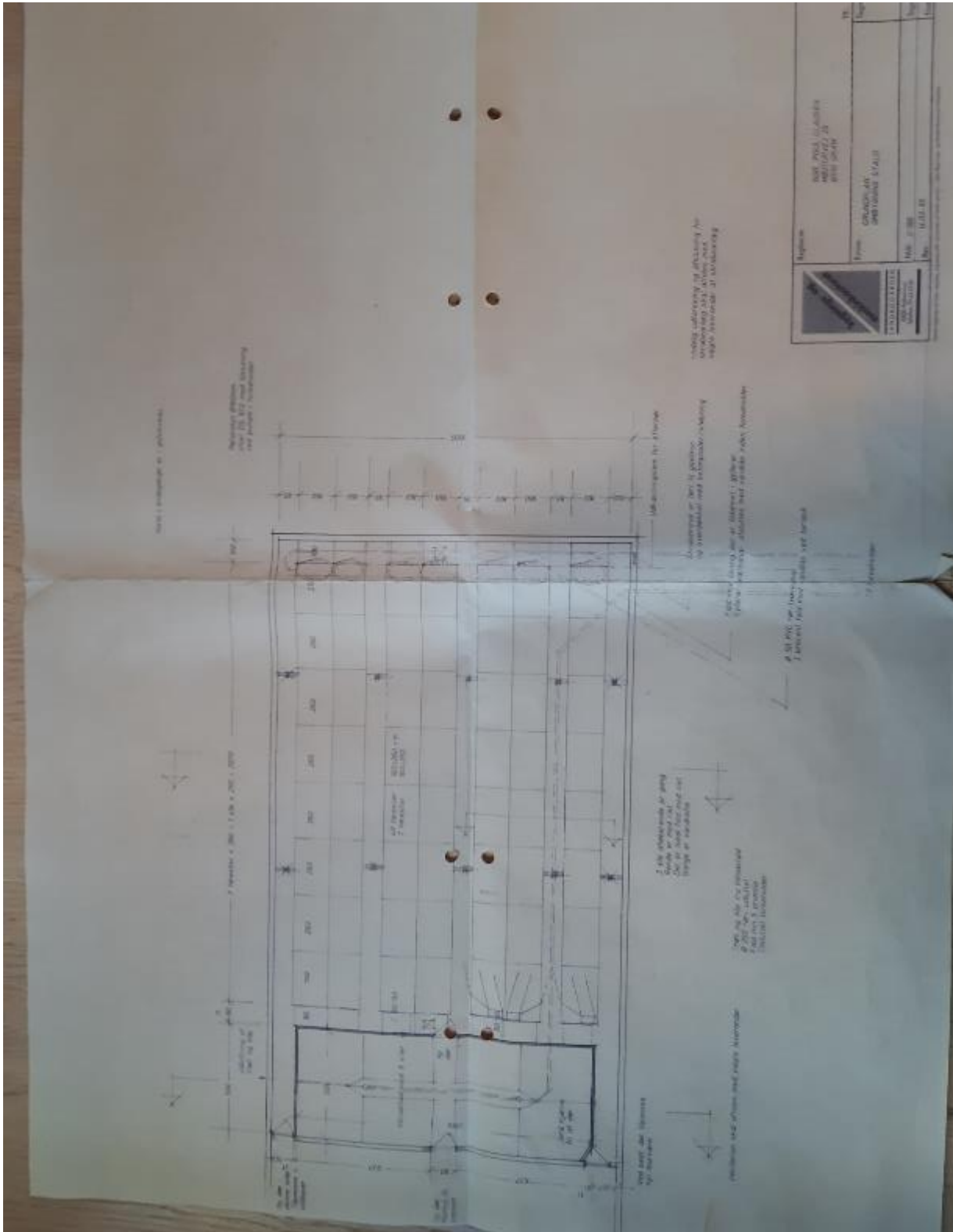
Det vurderes, at ansøgningen ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

Bilag

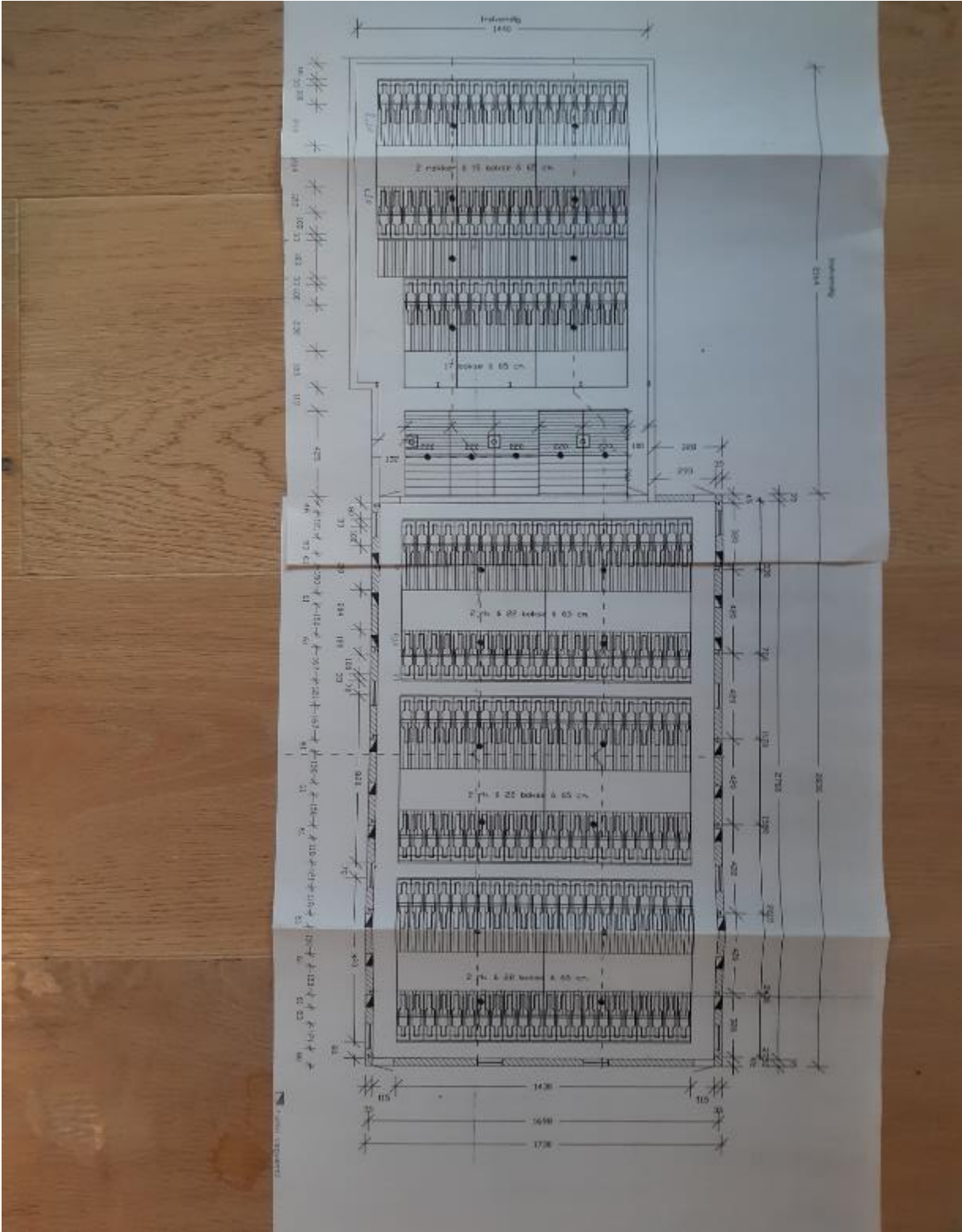
Bilag 1: Situationsplan/oversigtskort med afløb (rødt)

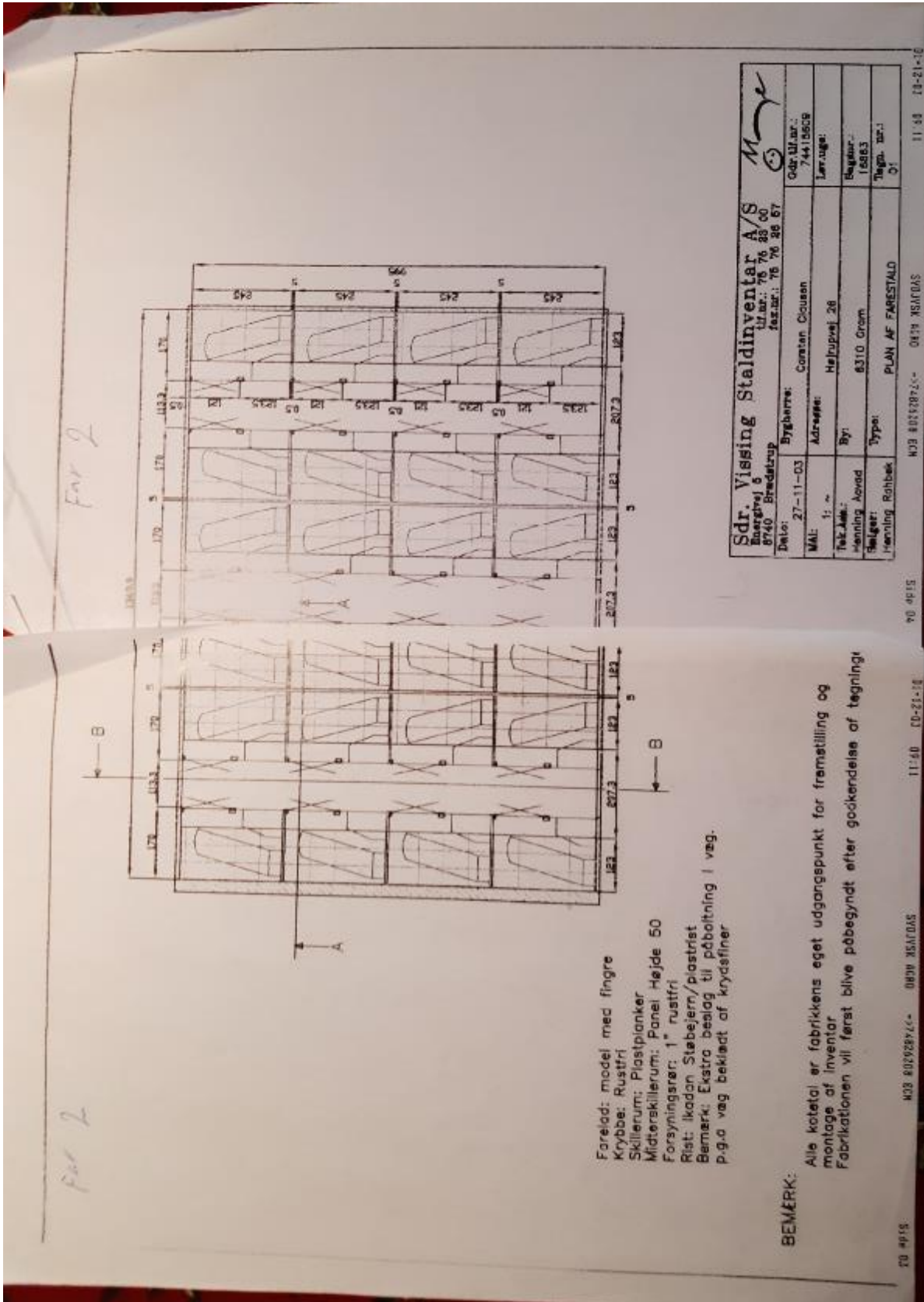
Bilag 2: Produktionsarealer

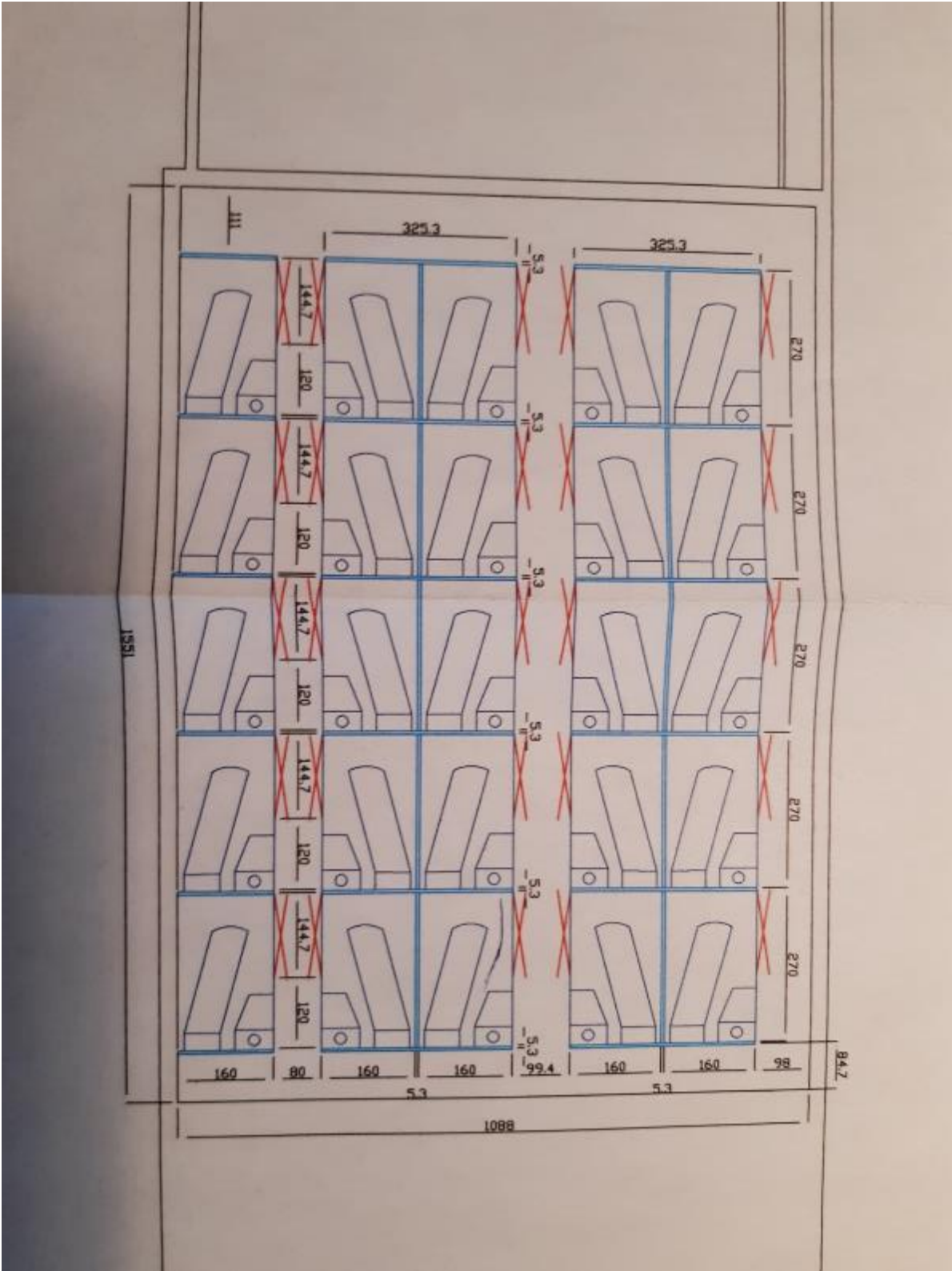
4. Farestald og 22. Smågrisestald (nord er mod venstre)

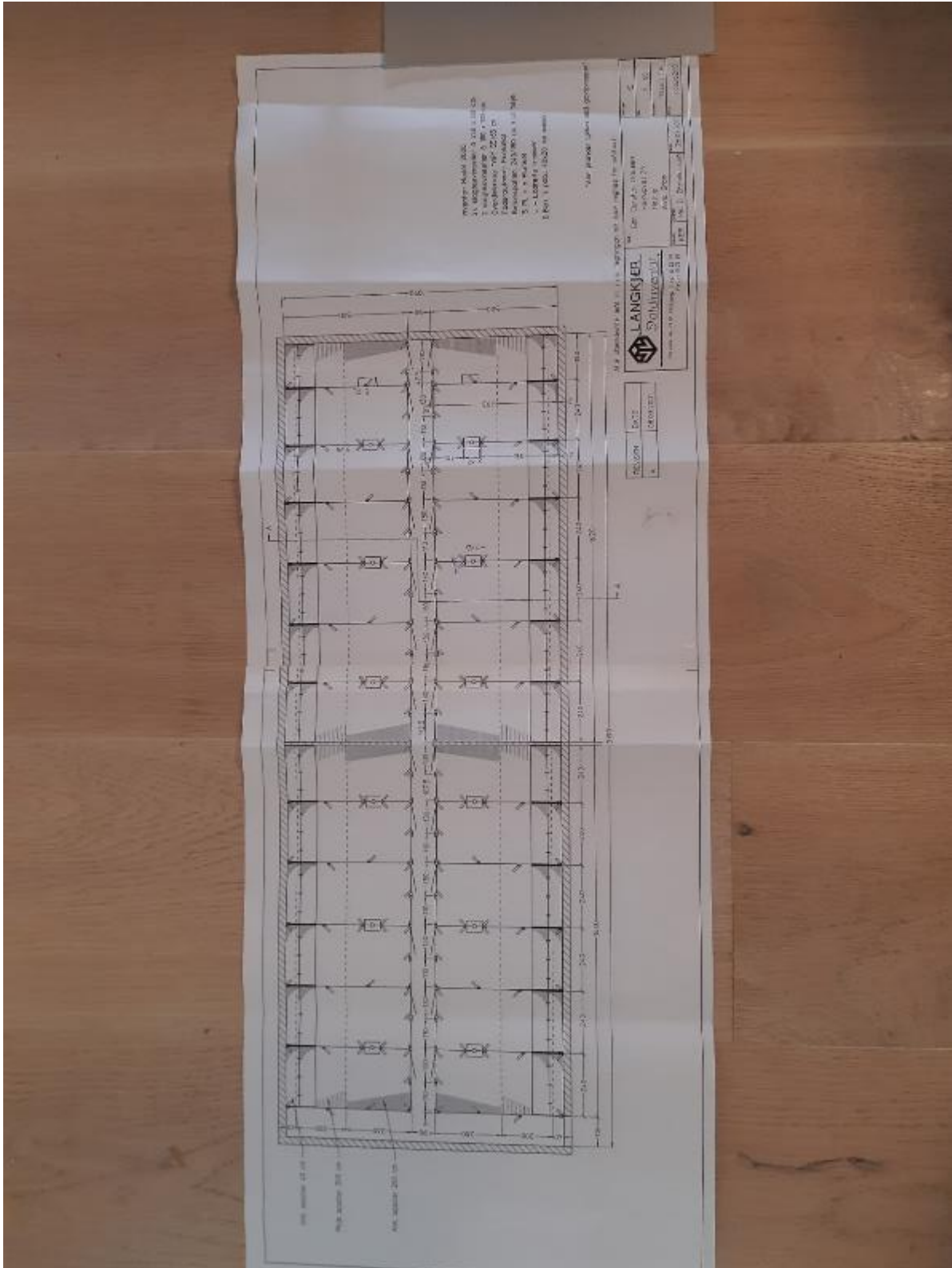
5. Løbe- drægtighedsstald og 15. Løbe- drægtighedsstald (nord er opad)

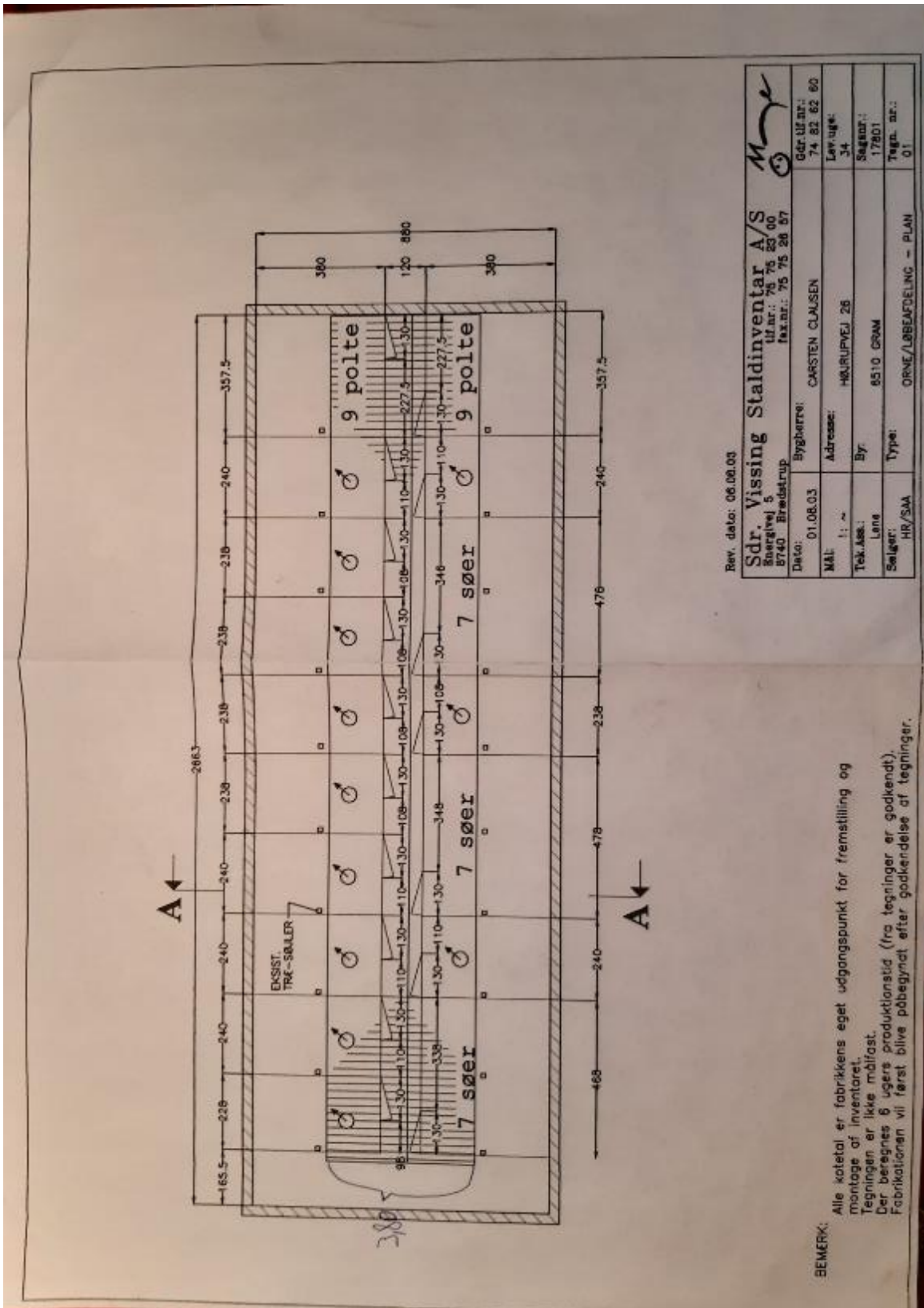
8.a Farestald nord

8.a Farestald syd

8.a Farestald syd og 8.b. før ændring af den sydlige del til farestald

Rev. dato: 06.08.03

Sdr. Vissing Staldinventar A/S
Sørgvej 5
8740 Brøndstrup

Uf.nr.: 75 75 57 00
Rev.nr.: 75 75 28 57

Bygherre: CARSTEN CLAUSEN

Adresse: HØRUPVEJ 26

By: 8510 GRAM

Type: ORNE/LØBEDELING - PLAN

Dato: 01.08.03

MAL: 1: ~

Tek. Ans.: HR/SA

Lej.nr.: 74 82 62 60

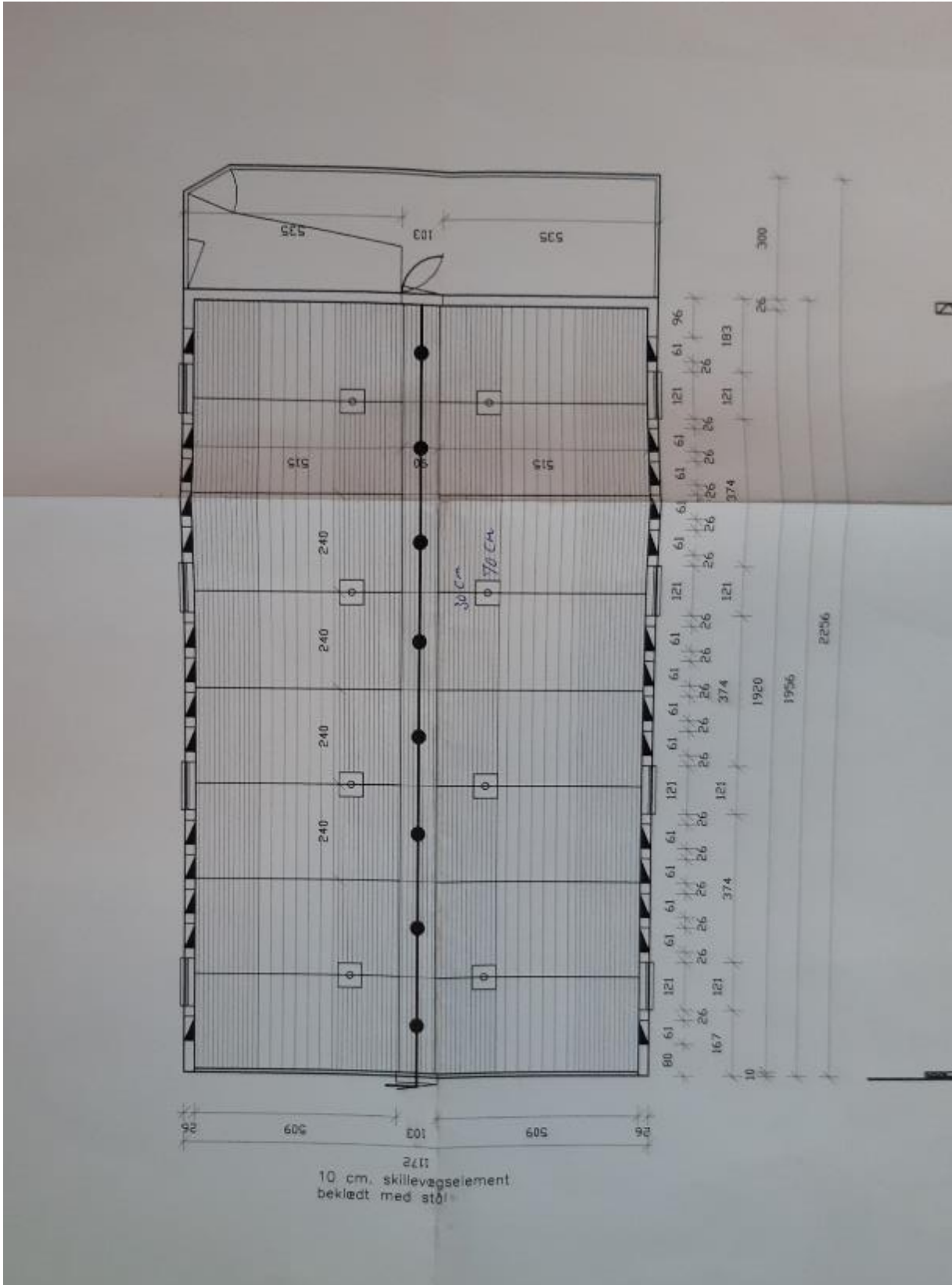
Lev. nr.: 34

Skizze nr.: 17801

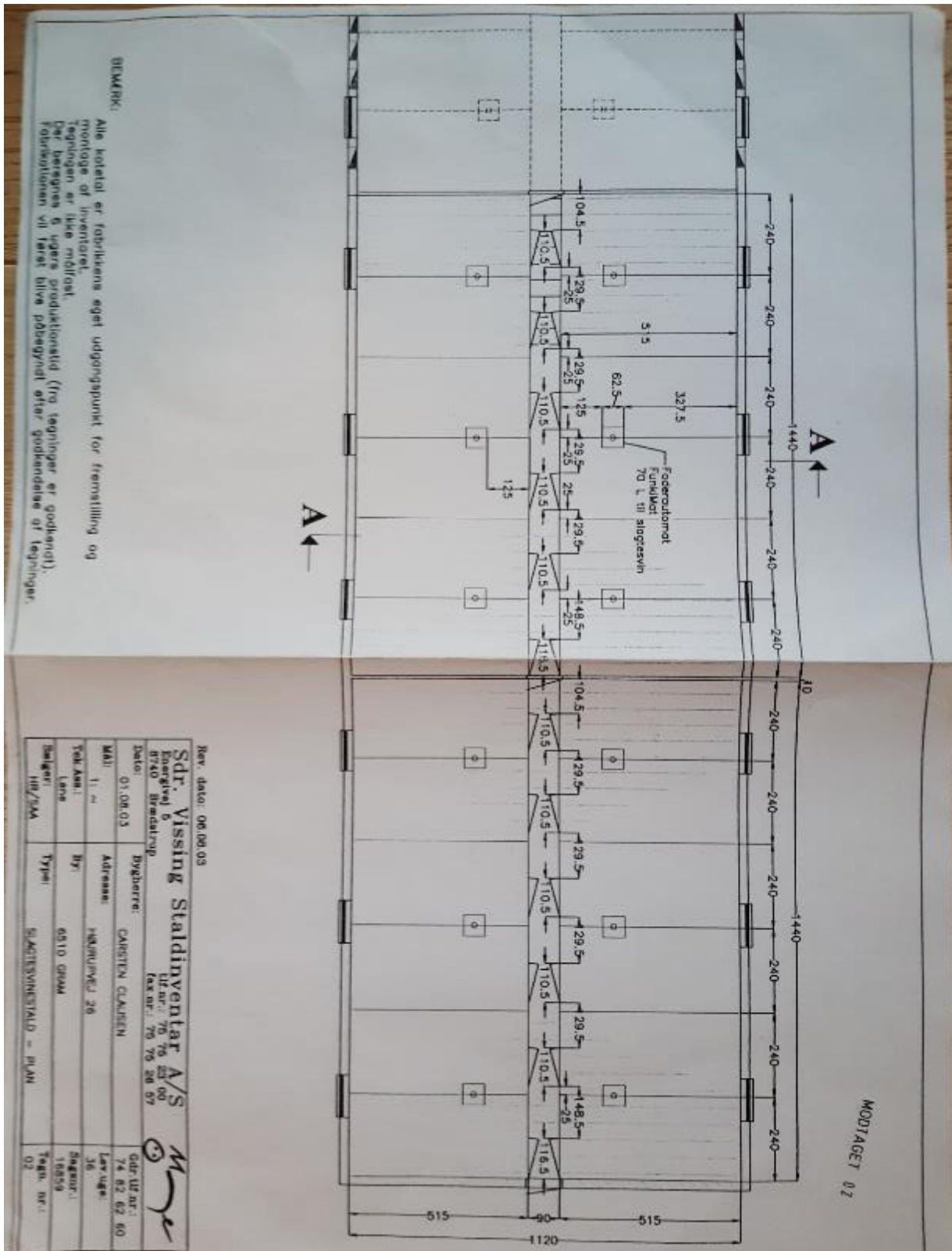
Tegn. nr.: 01

BE-MERK:

Alle kotelal er fabrikkens eget udgangspunkt for fremstilling og montage af inventaret. Tegningen er ikke mobilfast. Der beregnes 6 ugers produktionstid (fra tegninger er godkendt). Fabrikationsen vil først blive påbegyndt efter godkendelse af tegninger.

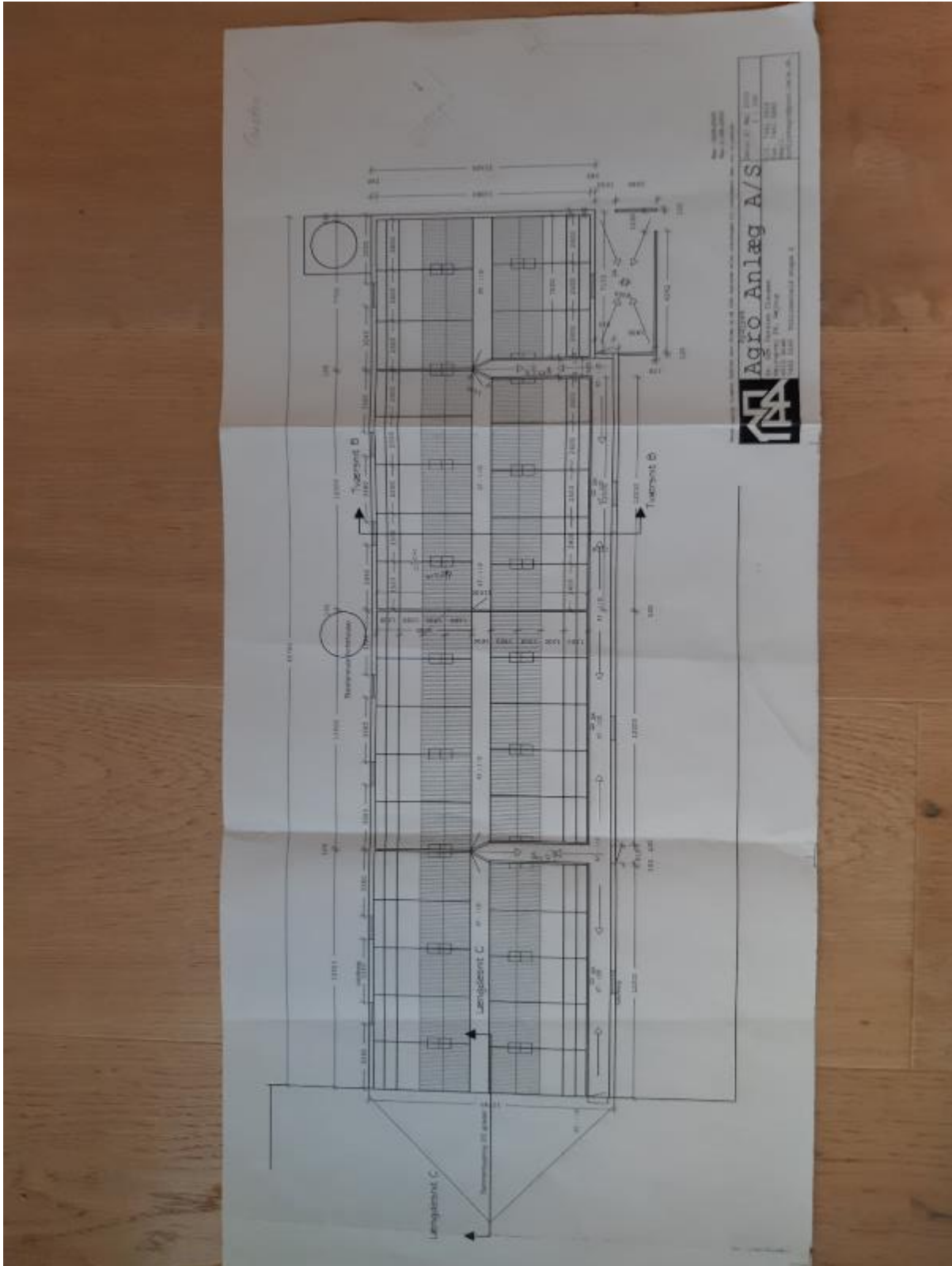
16. Slagtesvinestald nordlig del (nord er opad)

BEMÆRK:
Alle køteløb er fabrikkens eget udgangspunkt for fremstilling og montage af inventar.
Tegningen er ikke midløst.
Der betragtes de ugers produktionslød (fra tegninger er godkendt).
Fotokopieringen vil først blive påbegyndt efter godkendelse af tegninger.

Rev. dato: 06.06.03

Sdr. Vissing Staldinventar A/S		Modtaget 02	
Energivej 6		Slagtesvinestald - PLAN	
8740 Brandstrup		Slagtesvinestald - PLAN	
Tele: 76 76 83 00		Tele: 76 76 83 00	
Fax nr.: 76 76 20 07		Fax nr.: 76 76 20 07	
Dato: 01.06.03	Byggherre: CARSTEN CLAUSEN	Sdr. Ulf nr.: 74 82 82 60	
Mål: 1:20	Adresse: HÅRUMVEJ 20	Lag. nr.: 36	
Tek. Ans.: Lars	By: 6510 GRÅD	Byggher.: 16859	
Bygger: HJ/204	Type: SLAGTESVINESTALD - PLAN	Tegn. nr.: 02	

19. Klimastald, alle 4 sektioner (nord er opad)

Bilag 3: Økonomisk fravalgsberegning for BAT
Miljøøkonomisk beregning

Investering: Teltoverdækning
Konklusion:

Meromkostningen pr. reduceret kg N:

241 kr

I forhold til gennemsnit udgør de øgede omkostninger pr. slagtesvin af de totale omkostninger:

9,57 %
Forudsætning

Gevinst i kg N i forhold til ansøgt	48 kg N
Antal årsproducerede slagtesvin	240 stk.*
Antal DE	0 DE
Antal ha	0 ha
Sparet kg S	0 kr/ha
Sparet kg N	0 kr/kg

Der er i beregningen ikke medtaget øget merudbytte i marken, da der ikke forefindes nogen konkrete beviser på at dette holder stik med virkeligheden.

Miljøøkonomisk beregning

Dækningsbidrag	Antal	Kr./enhed	Kr. i alt
Sparet N	48	0	0
Sparet S	0	0	0
Dækningsbidrag i alt			0
Driftsomkostning	0	0	0
Kapacitetsomkostninger i alt			0
Overskud før renter og afskrivning			0
Gennemsnitlig årlig omkostning til forrentning og afskrivning			-11.555
Årligt resultat			-11.555
Årligt resultat pr. dyr			-48,15

Investering	Antal ha.	Kr./ha	Kr. kontant i alt
Teltoverdækning på gyllebeholder på 2.000 m ²			132.000
Bundtømning og rengøring			12.000
Andet			0
Andet			0
Andet			0
Samlet investering			144.000

Beregning af ydelser	Kr. kontant	Rente inkl. I	Løbetid	Ydelse	Rente	Afdrag
Investeringen	144.000	5	20	11.555	7.200	4.355
I alt	144.000			11.555	7.200	4.355

Omkostning pr. kg reduceret N pr. år:
241 kr
De øgede omkostninger i forhold til de totale omkostninger på ejendommen

 Totale omkostninger jf. <http://www.statistikbanken.dk/REGNPRO2>

120.689

Reduktionsomkostninger pr. kg N reduceret

241 kr

Procent af de samlede produktionsomkostninger

9,57 %

 * 39 m² produktionsareal med 0,65 m² pr. svin x 4 = 240 slagtesvin pr. år

Bilag 4: Naturvurdering

Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Højrupvej 26.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Ansøgers tekst mht. natur

Der sker et fald i ammoniakemissionen på 1.027,8 kg NH₃-N/år som følge af ændringerne af dyreholdet samt lukningen af en del af staldene.

Samlet emission: **2848,1** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **-1027,8** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **-1027,8** (kg NH₃-N/år)

Der er lavet ammoniakberegninger til de nærmeste kategorinaturområder og § 3 naturområder, som ses i tabellen nedenfor.

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde ligger i Natura 2000 habitat- og fuglebeskyttelsesområdet Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov ca. 2,4 km sydvest for husdyrbruget (se figur 3). Beregningen i Husdyrgodkendelse.dk viser, at totaldepositionen til naturområdet er på 0,0 kg N/ha/år i ansøgt drift. Da depositionen er mindre end 0,2 kg N/ha/år, som er det skrappeste krav til totaldeposition, er det ikke undersøgt, hvorvidt der ligger andre husdyrbrug, der kan påvirke naturområdet med ammoniak (kumulationsreglen). Beskyttelsesniveauet til kategori 1 natur er således overholdt.

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kategori 2 natur Jf. Tønder Kommunes interne kort	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Sø mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	-0,7	-0,7	1,2
Mose mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Mose mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Mose mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Mose mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Kategori 2 natur	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kategori 1 natur	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturområder er ifølge Husdyrgodkendelse.dk et hedeareal ca. 4,5 km nord for husdyrbruget. Husdyrgodkendelse.dk beregner altid en deposition til punkter længere væk end 4 km på 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet til kategori 2 natur er dermed overholdt, idet totaldepositionen er mindre end 1 kg N/ha/år. Tønder Kommune har på deres interne kort over natur angivet en mose ca. 2 km syd for husdyrbruget som kategori 2 mose. Beregningerne til denne mose viser, at totaldepositionen er på 0,0 kg. Det er derfor ikke nærmere undersøgt, om mosen reelt er kategori 2 natur.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er 4 moseområder 1-1,5 km sydøst, syd, sydvest og vest for husdyrbruget (se figur 3). Nærmeste kategori 3 skove (tilgroet, lysåbent) ligger inden for moseområderne. Der er derfor ikke udpeget særskilte punkter for ammoniakfølsomme skove.

Ammoniakmerdepositionen til moserne og kategori 3 skovene er på 0,0 kg N/ha/år i forhold til både nudrift og 8-årsdrift. Det skrappeste krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år, hvilket er overholdt.

Der er indsat ammoniakdepositions punkter ved nærmeste registrerede sø, der ligger ca. 300 m nordøst for husdyrbruget. Søer er ikke omfattet af kategoriseringen af natur, men er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven. Beregningen viser, at der er en negativ merdeposition til søen på 0,7 kg N/ha/år i forhold til både nudrift og 8 års drift.

Bilag IV arter

Ifølge Danmarks Miljøportal ([link til miljøportalens hjemmeside er her](#)) er der ikke registreret bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

Ifølge Plandata.dk ligger husdyrbrugets bygninger og anlæg uden for økologiske forbindelse, potentielle økologiske forbindelser, områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven⁸ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁹ definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 2 i BEK².

Tablet 16: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Kategori 1				
Ege blandskov ved Linnet skov	2,5 km SV	0	0	0
Kategori 2				
Hedeområde	4,3 km NNV	0	00	0
Kategori 3				
Mose	1 km S	0	0	0,1

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag a, b og c.

Kategori 1 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 0,2-0,7 kg N/ha/år jf. § 26 i husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er en egeblandskov i Linnet Skov, som findes ca. 2,5 km sydvest for det ansøgte projekt. Naturtypen modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at skoven ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Kategori 2 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 1 kg N/ha/år, jf. § 27 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et hedeområde ved Stensbæk Plantage, som ligger ca. 4,3 km nordnordvest for det ansøgte projekt. Heden modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at hedens naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Kategori 3 natur

⁸ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

⁹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 2225 af 27/11/2021

Der kan stilles krav til merdepositionen efter § 36 *stk. 2-5* i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kravet kan dog ikke være under 1 kg N/ha/år jf. § 29 i samme bekendtgørelse.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 3 er flere moseområder og potentielt ammoniakfølsomme skovområder, som ligger ca. 1000 m syd for anlægget. Det nærmeste område modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, ingen øget deposition i forbindelse med projektet og en samlet deposition på 0,1 kg N/ha. Se tabel 1 og ansøgers tekst. Da moseområderne ikke modtager en merdeposition, er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at mosernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens¹⁰ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbruglovens¹¹ § 16a skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 17: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Sø1	217 m NØ	-0,7	-0,7	1,2

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

De nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er en sø, som ligger ca. 217 m nordøst for anlægget. Se ovenstående tabel 2. Søen modtager en negativ merdeposition af ammoniak på -0,7 kg N/ha/år fra anlægget. Det vurderes på den baggrund, at søens tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Højrupvej 26.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen¹² udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes ramsarområder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier

¹⁰ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 1986 af 27/10/2021

¹¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

¹² Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018

Tabel 17: Natura 2000 Energiforbruget er højere end normen. -område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand til anlæg
Linnet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov	2,3 km SV
Stensbæk Plantage og Heder	4,2 km NV

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag e.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er område nr. 93 "Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov" som omfatter habitatområde nr. 82 og fuglebeskyttelsesområde nr. 66. Natura 2000-området ligger ca. 2,3 km sydvest for anlægget. Se tabel 3.

Natura 2000-område nr. 253 "Stensbæk Plantage og Heder" som omfatter habitatområde nr. 262 og fuglebeskyttelsesområde nr. 121. Natura 2000-området ligger ca. 4,7 km nordvest for anlægget. Se tabel 3.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag.

Bilag IV arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag e.

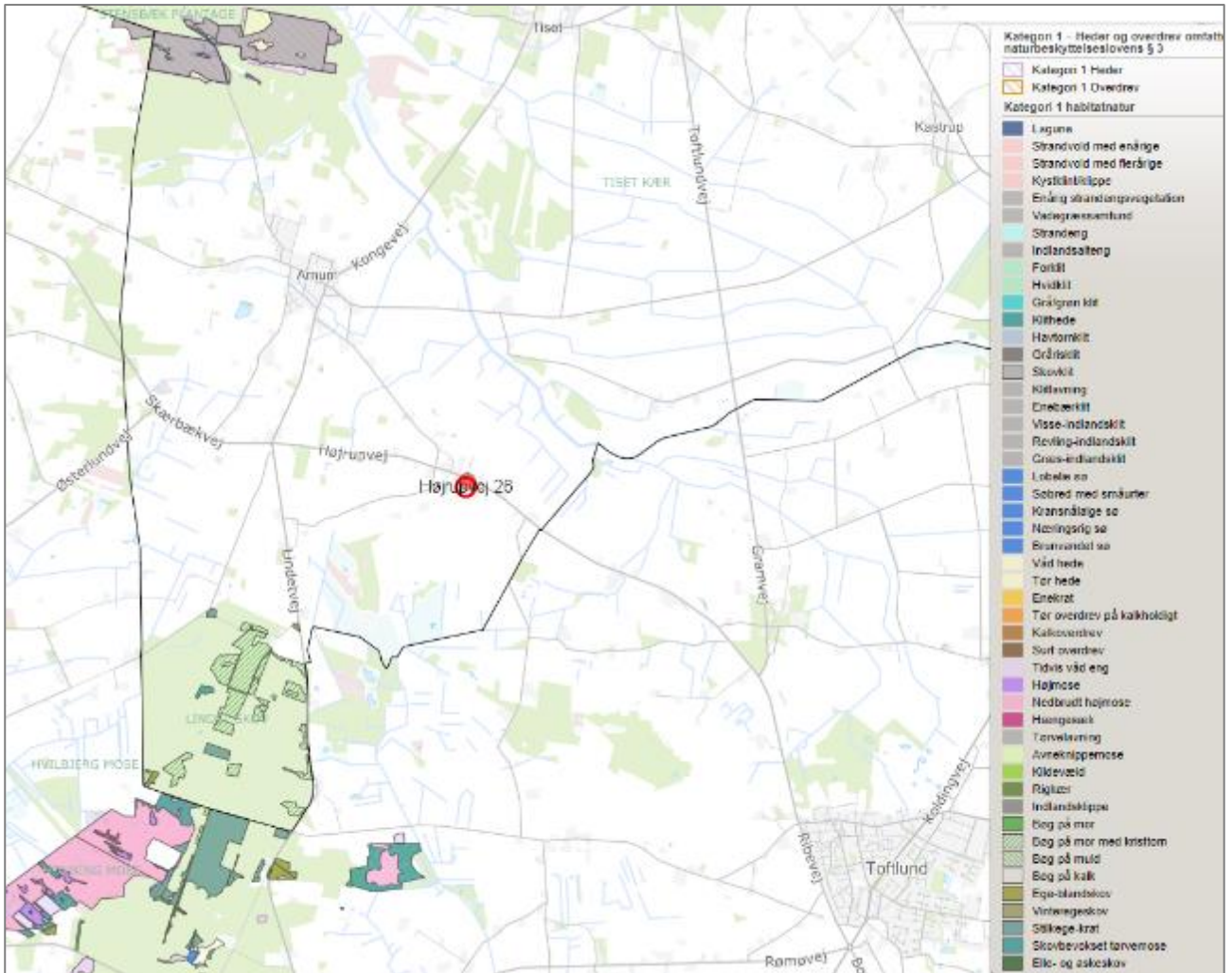
Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander. Derudover har flere arter af flagermus, birkemus, odder, snæbel og marsvin udbredelsesområde i Haderslev Kommune.

Der er ikke registreret bilag IV arter i nærheden af Højrupvej 26. De nærmeste registreringer er padder og krybdyr findes indenfor de nærmeste Natura 2000 områder, der ligger mindst 2,3 og 4,3 km fra anlægget.

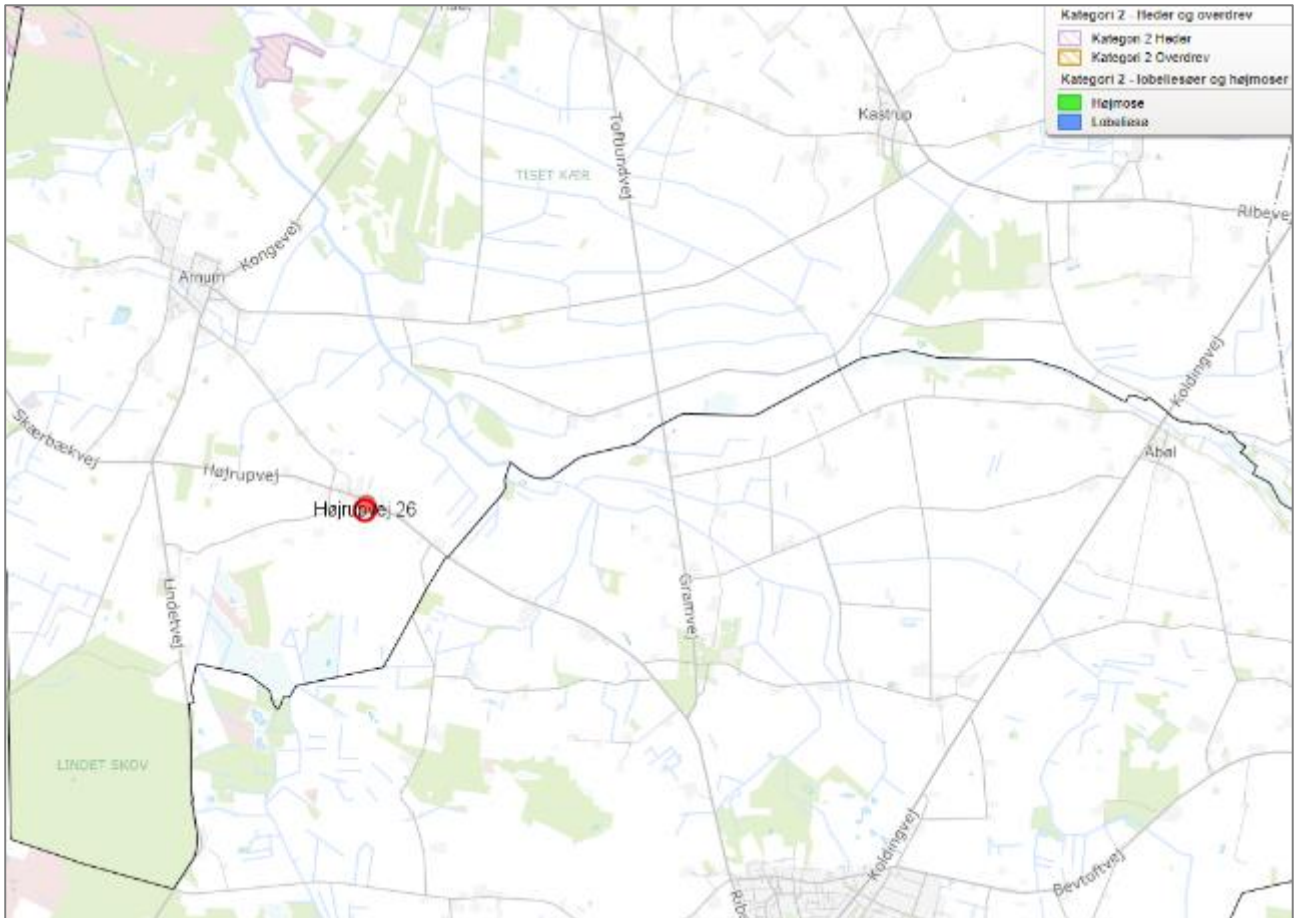
Da ingen naturområder i området omkring anlægget vil blive påvirket af en merdeposition af ammoniak, og projektet ikke indebærer ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger som følge af det ansøgte vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af det ansøgte.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1.

Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg

Nærmeste kategori 1 natur er skovnaturområder i Linnet Skov ca. 2,5 km SV for anlægget.

Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg

Nærmeste kategori 2 naturområde er et heddeareal ved Stensbæk Plantage ca. 4,3 km NNV for anlægget.

Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

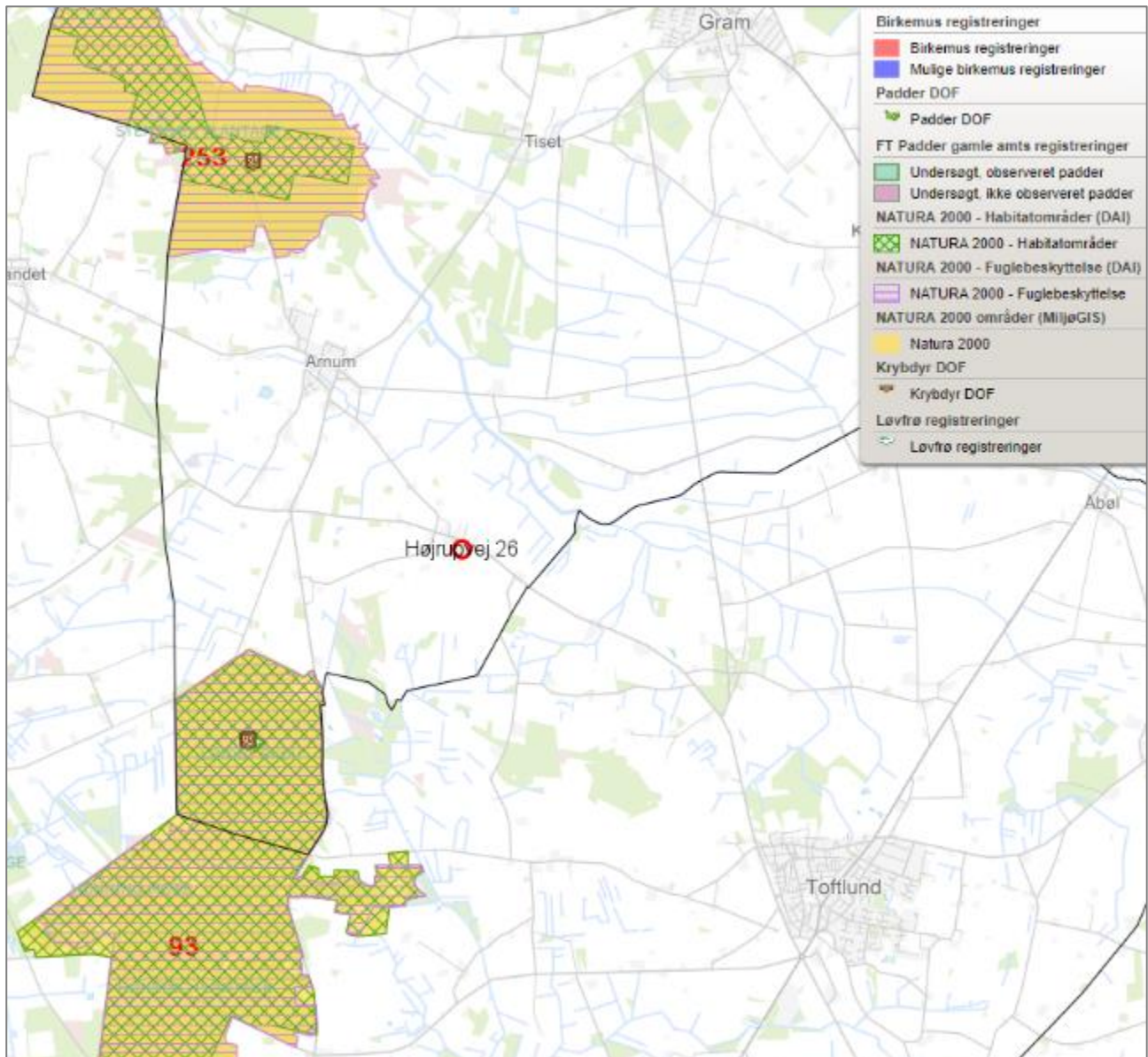
Nærmeste kategori 3 natur er moseområder og potentielt ammoniakfølsomme skovområder beliggende ca. 1000 m syd for anlægget.

Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg

Luftfoto 2021. Nærmeste § 3 natur er et par vandhuller, som findes ca. 217 m nordøst og ca. 500 m nord for anlægget

Bilag e - Kort over Natura 2000 og bilag IV forekomster ved anlæg

Nærmeste Natura 2000 område er Linnet Skov, Hønning Mose der findes ca. 2,3 km sydvest for anlægget.

Der er ingen bilag IV observationer bortset fra i Natura 2000 områderne Linnet Skov og Stensbæk Plantage.